

VOLHARDEND IN VREDE
PERSISTENT IN PEACE

JAARVERSLAG 2006

JAARVERSLAG 2006

bezoekadres | Goedebaldkwartier 74
postadres | Postbus 19318, 3501 DH Utrecht
telefoon | +31 (0)30 233 33 46
fax | +31 (0)30 236 81 99
e-mail | info@ikvpaxchristi.nl
website | www.ikvpaxchristi.nl

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord	5
Directieverslag	6
Projecten Nederland	10
Zuidoost-Europa	12
Regionale projecten: Op weg naar duurzame vrede	13
Kroatië	14
Bosnië-Herzegovina	15
Servië Montenegro en Kosovo	17
Macedonië	18
Zuidelijke Kaukasus	20
Georgië	21
Armenië, Azerbeidzjan en de enclave Nagorno Karabach	22
Midden Oosten	24
Regionale projecten: Bundeling van vredeskrachten	25
Israël en de Palestijnse gebieden	26
Irak	28
Marokko	30
Azië	32
Molukken	33
Kasjmir	34
Organisatie	36
Communicatie werkt	40
Samenwerkingsverbanden	54
Financiën	46
Colofon	60

Foto omslag

Jonge Hamas-aanhanger tijdens Palestijnse verkiezingen in 2006

Voorwoord

IKV Veertig jaar volhardend in vrede

Met dit jaarverslag verantwoordt het IKV Bestuur en Beraad zich over het door haar gevoerde beleid in 2006. Het verslag is geschreven voor de opdrachtgevers, donateurs, partners, relaties plus geïnteresseerden en geeft inzicht wat er met hun steun is gerealiseerd.

We moeten constateren dat sinds de grondlegging van het IKV in 1966, de wereld er niet eenvoudiger op is geworden. In 2006 blijkt dat de beoogde vredescultuur in Nederland niet vanzelfsprekend is en 'Europa als vredesproject' niet meer herkenbaar bij brede lagen van de Nederlandse bevolking. Van een vermindering van het aantal wapens in de afgelopen veertig jaar is geen sprake en door de dreiging van een toenemende geweldsspiraal plus de nucleaire ambities van diverse landen, staan wapenwedloop en kernwapens weer op de internationale agenda, en daarmee op de IKV agenda. Spanningen tussen 'westerse' en zich islamitisch noemende landen groeien per week. Geweld en onderdrukking nemen toe. Verkrachting, gijzeling en martelingen lijken te zijn gaan behoren tot reguliere oorlogshandelingen. Het internationale recht wordt op papier beleden, maar in werkelijkheid met voeten getreden - terwijl iedereen weet dat het een fundamenteel kader is voor het realiseren van duurzame wereldvrede. Vredesmissies liggen onder vuur omdat zij niet de gewenste resultaten opleveren en hervormings- plus democratiseringsprocessen in landen waarin het IKV partners heeft, zoals de Kaukasus, de Molukken en de Balkan, verlopen moeizamer dan was ingeschat. De impact van massamedia op het verloop van een conflict moet niet worden onderschat en is, helaas, vaak negatief. Het aantal burgerslachtoffers in de afgelopen veertig jaar bedraagt velen miljoenen¹; het menselijke leed dat hiermee gepaard gaat een veelvoud.

Gezien de ontwikkelingen in de wereld, is de doelstelling van het IKV ook na veertig jaar uiterst actueel en urgent. In de nagestreefde grondige studie en analyse van conflicten en de

daarop gebaseerde politieke actie, gaat het altijd om de betrokkenheid en bescherming van burgers. Om daadwerkelijk tot een structurele verandering te komen, zal een coalitie van bewuste burgers en burgerbewegingen nodig zijn om GEEN ANDER uit te sluiten van recht, gerechtigheid, veiligheid en duurzame vrede. Om leiders aan te spreken op hun beleid en verantwoordelijkheden, om als kritische massa op te treden wanneer regeringen en staten burgerrechten en menswaardigheid geweld aandoen. Het idee-fixe dat vrede, gerechtigheid en democratie maakbaar zijn door een mediahype, kortstondige megafinanciering en wederopbouwinterventies, moet krachtig worden bestreden.

Steun aan vredes- en mensenrechtenorganisaties die volhardend aan de basis werken, consolidatie en uitbreiding van het netwerk van partners in oorlogs-, conflict- en wederopbouwgebieden, zijn stappen op weg naar duurzame vrede. Het samengaan van de werkorganisaties van Pax Christi en IKV in één organisatie versterkt de effectiviteit en de slagkracht van de inmiddels grootste Nederlandse vredesbeweging die dit alles ondersteunt.

En daarbij weet het IKV dat het gaat om een lange adem, duurzame relaties, contextueel pragmatisme, politiek realisme en lange termijnen van commitment. De programma's en projecten die in het jaarverslag de revue passeren, getuigen hiervan.

Veertig jaar volhardend in vrede is mogelijk door de trouwe inzet van alle vrijwilligers en betaalde medewerkers. Voor 2006 spreek ik namens het bestuur veel waardering voor, en dank uit aan eenieder die een bijdrage heeft geleverd aan de resultaten van dit jaar. Een spannend jaar waarin grote veranderingen hebben plaatsgevonden om gegroeid en goed toegerust vol vertrouwen de toekomst in te gaan. Er is een wereld aan terreur te bestrijden en een wereld voor vreedzaam samenleven te winnen.

Marijke van Grafhorst
Voorzitter IKV

¹ <http://users.erols.com/mwhite28/war-1900.htm>

Directieverslag

IKV; van cruciaal belang

Het IKV wil een bijdrage leveren aan conflictoplossing en vredesopbouw in de wereld en mobiliseert hiervoor in de eigen Nederlandse samenleving publieke en politieke steun. De vredesorganisatie zoekt daarbij voortdurend naar politieke oplossingen voor conflicten en probeert daaraan een bijdrage te leveren door concrete projecten te ondersteunen in conflictgebieden. Goede samenwerking met partners in deze landen, die hun nek uitsteken voor vrede en mensenrechten, is van cruciaal belang.

De regio's waar het IKV actief is, kennen hardnekkige problemen die niet zo maar op te lossen zijn. In de landen in een post-conflict fase, zoals in de Balkan en de Zuidelijke Kaukasus, is sprake van stagnatie in het proces van wederopbouw. In Irak en Israël-Libanon woedt in 2006 zelfs oorlog.

Integraal beleid

De waardering voor het werk van civiele organisaties aan vredesopbouw neemt toe, ook bij overheden en multi-laterale instellingen. Het inzicht groeit dat voor het beslechten van gewapende conflicten en het opbouwen van duurzame vrede integraal beleid op het gebied van diplomatie, ontwikkeling en defensie plus samenwerking tussen gouvernementele en civiele actoren noodzakelijk zijn.

Integraal beleid omvat naast diplomatiek en politiek optreden, ook het voortdurend nemen van initiatieven op het terrein van ontwikkelingssamenwerking, mensenrechten en vredesopbouw. Bovendien moeten daarin niet alleen overheden en maatschappelijke organisaties samenwerken, maar ook maatschappelijke organisaties in Nederland onderling. Het IKV doet dat met organisaties als ICCO, HIVOS, Wilde Ganzen en Press Now.

Militaire dominantie

De strijd tegen het internationaal terrorisme heeft geleid tot een dominante inzet van

militaire middelen. Zo'n benadering ondermijnt integraal beleid en belast de samenwerking met bijvoorbeeld internationale plus lokale ngo's. Bovendien stuit het op zijn eigen beperkingen; iets dat steeds duidelijker wordt in Irak en Afghanistan. De vraag luidt dan ook of het bevorderen van stabiliteit en veiligheid te combineren valt met wederopbouw en democratisering. In Nederland bijvoorbeeld moet die vraag centraal staan bij de besluitvorming over verdere Nederlandse deelname aan de ISAF-missie (International Security Assistance Force) in Afghanistan. Het IKV vindt een dergelijke combinatie van doelen mogelijk, maar zeker niet onder alle omstandigheden. Zo neemt de organisatie in januari 2006 een positie in die als 'ja, mits' valt te benoemen:

'Het IKV is voorstander van Nederlandse deelname aan de missie in Uruzgan, mits duidelijk is dat in de regio Uruzgan voldoende steun is voor beide taken (de bevordering van de stabiliteit en de wederopbouw), de regering aannemelijk kan maken dat de krijgsmacht beide taken in de uitzending kan combineren en er voldoende steun is voor deze aanpak bij andere landen die deelnemen aan de vredesmissie in Afghanistan.'

Het IKV zal haar steun intrekken, als de wederopbouwmissie een vechtmis­sie wordt die de instemming van de lokale bevolking ontbeert.

Human security

Het belang van *human security* lijkt sinds 11 september 2001 verdrongen door het belang van *state security of homeland security*. Veel westerse regeringen blijken niet bereid te zijn risico's te nemen voor de veiligheid van burgers en de gemeenschappen in landen waar de overheid geen bescherming wil of kan bieden, zolang de eigen vitale nationale veiligheid niet in het geding is. Dat roept de dringende vraag op naar de normatieve grondslagen van de buitenlandse politiek. Het recht op een veilig en rechtvaardig bestaan is immers niet voorbehouden aan westerse samenlevingen alleen. Het IKV zet daarom reflectie en algemene

beleidsdiscussies over de verdieping van het concept van human security en de *responsibility to protect*, democratisering en de rol van religie in conflict op de agenda. Daarvoor zijn ook twee medewerkers in 2006 vrijgemaakt. Door middel van gericht onderzoek en interne bijeenkomsten proberen zij samen met de IKV-projectleiders meer grip te krijgen op deze complexe thematiek.

Voorhoede

Een vredesorganisatie als het IKV is méér dan alleen een donor. De organisatie investeert in gelijkwaardig partnerschap en opereert vanuit een eigenstandige positie met als inzet het bevorderen van vrede en veiligheid. Ze biedt steun aan vredeskrachten en wil actief bijdragen aan initiatieven van vredesvechters en lokale partners in door oorlog verscheurde samenlevingen. De terugkeer van Roma en Serviërs naar het zuidelijke deel van Mitrovica (Kosovo), de dialoog tussen Georgiërs en Zuid-Ossetiërs, de moedige initiatieven van Iraakse partners, die midden in het geweld eilanden van menselijke waardigheid creëren, zijn hiervan de voorbeelden.

Voortdurend zoekt het IKV daarbij naar een concrete invulling van de eigen bijdrage; in het kader van politieke oplossingen voor gewapende conflicten. Soms is de fysieke aanwezigheid van IKV-vertegenwoordigers van belang om rivaliserende groepen aan één tafel te krijgen. IKV-medewerkers, of via het IKV betrokken experts, leveren ook vaak inhoudelijke bijdragen aan bijeenkomsten door middel van lezingen of gerichte trainingen. En vanzelfsprekend heeft het IKV een eigen rol en verantwoordelijkheid bij de lobby in Nederland én de Europese Commissie plus het Europees Parlement.

Nederlandse samenleving: de noodzaak van burgerschap

In 2005 heeft het IKV besloten zich actief in te zetten om de verharding van het politieke klimaat in Nederland aan de kaak te stellen. Tijdens de Vredesweek 2006 bereikt het IKV met het motto 'De ander dat ben jij' zeer velen die hierin ook een aangrijpingspunt zien om stil

te staan bij problemen in de eigen omgeving. Eén van de grote uitdagingen van de Vredesweek blijft het gericht ondersteunen van vredeswerk in parochies en gemeenten. Het IKV investeert ook veel tijd en energie in jongeren, en niet alleen tijdens de Vredesweek. In projecten zoals Our Future, Verhalen over Oorlog, Sharing Stories en het Midden-Oosten Jongeren-netwerk vervullen jongeren, daar én hier, een belangrijke rol. Verder moet het in 2006 gelanceerde IKV-jongerenbeleidsplan ervoor zorgen dat het vredeswerk beter aansluit bij de verwachtingen en leefwereld van jonge mensen.

Interne organisatie: voorbereiding op het samenwerkingsverband IKV Pax Christi

Het werken in regioteams blijkt in 2006 een goede stap te zijn; er is meer aandacht voor de regionale samenhang van bepaalde conflicten. Zo zijn IKV-projectleiders binnen de nieuwe teams beter in staat om analyses, strategie en activiteiten op elkaar af te stemmen. Daarom worden de regioteams vanaf 2007 in de nieuwe werkorganisatie van IKV Pax Christi geïntegreerd, terwijl thematische medewerkers zullen opereren in de aparte thema-afdeling van de nieuwe organisatie.

Na een periode van verkenning, intensieve gesprekken en de consultatie van de deelnemende kerken binnen het IKV en de leden van Pax Christi, tekenen beide vredesbewegingen in 2006 voor een krachtenbundeling van hun werkorganisaties. Een historische stap, die gelet op de positieve reacties uit de IKV achterban (en Pax Christi), op veel steun en waardering kan rekenen.

Het samenwerkingsverband IKV Pax Christi, dat op 1 januari 2007 operationeel wordt, heeft ook gevolgen voor de bestuurlijke structuur. De ledenraad van Pax Christi en het IKV bestuur krijgen een rol om de visie op de vaak complexe vredesvraagstukken te verdiepen, de missie en identiteit van de eigen organisatie te bewaken plus de binding naar de eigen achterban van respectievelijk kerken en leden te versterken. Weliswaar groeit daardoor de

afstand van het IKV bestuur tot de dagelijkse praktijk, maar de ruimte om met visie-ontwikkeling en reflectie het vredeswerk richting te geven en te inspireren, wordt groter. De nieuwe Raad van Toezicht ziet toe op de wijze waarop het IKV bestuur zijn nieuwe taak verricht.

Het IKV bestuur geeft ook zijn goedkeuring aan het strategisch Meerjarenplan van het samenwerkingsverband IKV Pax Christi voor de periode 2007-2010. Het plan legt de basis voor een subsidieaanvraag bij het Ministerie van Buitenlandse Zaken. Uit de volledige toekenning van de gevraagde subsidie blijkt ook een erkenning van de kwaliteit en de relevantie van het vredeswerk van IKV en Pax Christi.

Het overleg over het samengaan met Pax Christi stimuleert ook gesprekken over 'de IKV-identiteit' en het belang daarvan. In de loop van 2006 wordt bijvoorbeeld een aantal karakteristieke IKV-elementen op een rij gezet. De relatie van het IKV met de deelnemende kerken wordt onderstreept. Plus de bijdrage die het IKV wil leveren aan de reflectie op en het debat over vraagstukken van oorlog en vrede binnen de kerken.

Verder zullen de bijzondere leerstoel van het IKV aan de Vrije Universiteit en een nieuwe bestuurssecretaris het IKV bestuur ondersteunen bij het verdiepen van de visie op vredesvraagstukken; in het perspectief van de IKV identiteit en voortbouwend op de traditie en veertig jaar ervaring van het IKV.

Afscheid

Directeur Jan van Montfort neemt in 2006 het besluit om te vertrekken bij het IKV. In overleg met het bestuur stopt hij – na beëindiging van zijn contact – in oktober van dat jaar met zijn bezigheden voor de organisatie.

Bestuur, medewerkers en collega-organisaties hebben Jan van Montfort leren kennen én waarderen als iemand die zich volledig heeft ingezet voor de missie en belangen van het IKV. Daarnaast is hij van meet af aan een groot voorstander geweest van de samenwerking met Pax Christi en heeft hij dat proces binnen het IKV met volle kracht ondersteund.

Veertig jaar IKV

In 2006 bestaat het IKV veertig jaar. Dat jubileum wordt vrijdag 15 december op grootse wijze gevierd met een feestelijke bijeenkomst in de Koninklijke Schouwburg in Den Haag. Onder de bezielende leiding van Jacobine Geel wordt de schouwburg omgetoverd tot een prachtig podium. Ruim 350 enthousiaste mensen zijn aanwezig.

Het programma telt tal van hoogtepunten, zoals de memorabele speech van IKV coryfee Mient Jan Faber. Maar er zijn ook optredens van Jurgen van den Heerik, winnaar van de Trouw-preekwedstrijd, en cabaretier Vincent Bijlo. Natuurlijk ontbreken ook politici niet tijdens de middag. Onder andere Bert Koenders (PvdA) en Hans van Baalen (VVD) nemen deel aan een breed debat.

Maar het is vooral een middag om herinneringen op te halen met 'oude' bekenden en kennis te maken met nieuw 'elan'. Want het IKV is nog net zo vitaal als veertig jaar geleden. De zeer geslaagde bijeenkomst toont duidelijk aan dat het IKV niet alleen een verleden heeft, maar ook een toekomst!

Veertig jaar mobiliseren voor vrede

Tijdens de Jubileumbijeenkomst wordt het boek 'Veertig jaar mobiliseren voor vrede' gepresenteerd. Het bevat naast een uitgebreide kroniek, vijftien interviews met personen die direct betrokken waren bij het IKV of op een andere manier met het IKV-werk geconfronteerd werden. IKV-beleidsmedewerker Dion van den Berg voert de redactie van de uitgave, waarvoor journalisten Dirk Visser en Frits Groeneveld onder andere spreken met oud-premier Ruud Lubbers, voormalig Dutchbattolk Hasan Nuhanovic, secretaris Ineke Bakker van de Raad van Kerken in Nederland en Minister van Ontwikkelingssamenwerking Agnes van Ardenne. Dat levert interessante en spraakmakende analyses op over werk en invloed van het IKV plus een reeks van aanbevelingen met het oog op toekomstig vredeswerk.

Projecten

Nederland

Het harmoniseren van inter-etnische en interreligieuze relaties is ook in Nederland nodig. De Vredesweek is bij uitstek het podium om daarop via allerlei activiteiten in te zetten. Maar ook door het hele jaar heen vinden discussies plaats met opinieleiders en jongeren uit diverse culturen.

Een reeks gewelddadige aanslagen wereldwijd vanuit politiek islamistische motieven heeft sinds 2001 ook in Nederland de onrust vergroot over de inrichting van de multiculturele samenleving. Beelden over islamitische medeburgers veranderen snel in vijandbeelden over de verschillende etnische en religieuze bevolkingsgroepen. In het publieke debat, de media, het overheidsbeleid en de omgang tussen burgers onderling leidt dat tot steeds meer (zelf) uitsluiting. Deze ontwikkelingen werken verbaal en ander geweld in de hand.

Doelstelling en strategie

De ander dat ben jij

Het IKV wil als Nederlandse vredesbeweging ook aanspreekbaar zijn op vrede en gerechtigheid in eigen land. En levert daarom een bijdrage aan een samenleving waarin groepen mensen niet worden uitgesloten.

De Vredesweek slaagt er elk jaar weer in een flink aantal kerkelijk betrokken mensen te interesseren voor conflicten in het buitenland. In 2006 kiest het IKV ervoor, net als in 2005, het thema van de week in verband te brengen met het 'wij-zij denken' binnen Nederland. Het motto 'De ander dat ben jij' legt een verband tussen de multiculturele samenleving en het werken aan vrede. De campagne biedt een podium aan positieve voorbeelden van lokale, regionale en landelijke initiatieven, die al jaren actief aandacht besteden aan de kloof tussen etnische en religieuze groepen. Gesteld wordt dat bij het denken over integratie, wederkerigheid in de relaties voorop zou moeten staan. Uit die gedachte ontstaan ook mooie neveneffecten, zoals een netwerk van vrijwilligers en beroepskrachten in Vlaardingen

laat zien. De groep bereidt de Vredesweek voor, maar tegelijkertijd zorgt dat initiatief ervoor dat enkele vastgelopen processen om wijkproblemen op te lossen weer kunnen worden vlot getrokken.

Door middel van interreligieuze dialoog kunnen gelovigen uit verschillende tradities onderzoeken waar zij samen zullen optrekken als het gaat om het verminderen van de negatieve beeldvorming en over de discussie over religie in het publiek domein. Vooral het oecumenisch gesprekscentrum Babylon is hiervoor een goede plek. Hier ervaren moslims dat mensen vanuit de christelijke kerken bondgenoten en gesprekspartner zijn en niet 'tegenover' hen staan.

Verder zet het IKV ook in op jonge mensen om hun blikveld te vergroten. De interactieve expositie De Vredesfabriek bijvoorbeeld probeert jongeren beelden aan te reiken waardoor hun blik op 'de ander' wordt verruimd. Verder vindt een uitbreiding plaats van het onderwijsproject *Sharing Stories* naar Turkije. Veel Nederlandse tieners hebben wortels in Turkije en maken tegelijk deel uit van een samenleving waarin de positie van allochtonen onder druk staat. Door allochtone en autochtone Nederlandse scholieren in contact te brengen met leeftijdgenoten in Turkije, ontstaan echte ontmoetingen en kantelen zelfbeelden en beelden van de ander.

Resultaten in 2006

Vredesfabriek voor kinderen

De Vredesweek stimuleert plaatselijke kerken, samen met seculiere platforms en andere levensbeschouwelijke gemeenschappen, te discussiëren over inter-etnische en interreligieuze relaties. Maar het blijft niet bij praten alleen; ook vinden verschillende activiteiten plaats. Zo laat de Vredesfabriek – een interactieve tentoonstelling met veelzeggende apparaten als de *Tolerantiemeter* en de *Zondebokmolen* – zeshonderd kinderen en jongeren hun eigen ervaringen en meningen over vijandbeelden uitwisselen.

Toekomstplannen

Volgend jaar wordt een jongerenprogramma ontwikkeld waarin identiteit, zelfbeeld en beelden van de ander centraal staan. Het zal tijdens de Vredesweek 2007 en het Ramadanfestival, dat loopt van 13 september tot 21 oktober, worden gelanceerd. Dit programma draait om ontmoetingen tussen jongeren in moskeeën, jongerencentra, scholen en kerken. Onder de titel 'Ewa Matie!' gaan onder andere vijf jongeren met elkaar in debat. Vanuit verschillende culturele, etnische en levensbeschouwelijke achtergronden ontmoeten ze elkaar en discussiëren ze over levensvragen, het maatschappelijk leven, het nu en de toekomst.

Feiten & cijfers

- 100 deelnemers aan de openingsdag van de Vredesweek
- 600 jongeren en 200 volwassenen zijn actief in de Vredesfabriek
- 50 deelnemers aan interreligieuze dialoog
- 14 docenten van 4 Nederlandse en 4 Turkse scholen starten *Sharing Stories* Turkije
- 55 lokale kerken organiseren activiteiten die aansluiten bij de Vredesweek

Zuidoost-Europa

Regionale projecten **Op weg naar duurzame vrede**

De Westelijke Balkan verandert langzaam in een gebied waarin weer plaats is voor optimisme. Het IKV levert daaraan onder meer een bijdrage door plaatselijke en regionale, grensoverschrijdende, projecten te steunen. Speerpunten zijn democratisering en versterking van lokaal bestuur, inter-etnische plus interreligieuze dialoog, waarheidsvinding en EU-integratie.

Context

Democratische waarden

De Westelijke Balkan is de afgelopen jaren het toneel geweest van bloedige oorlogen, die diepe wonden hebben geslagen. Om de samenleving weer op te bouwen en grensoverschrijdende samenwerking mogelijk te maken, is een diep besef van democratische waarden onontbeerlijk. Goed bestuur, minderhedenbeleid, inter-etnische plus interreligieuze dialoog en waarheidsvinding spelen een belangrijke rol in het IKV programma in deze regio.

Doelstelling en strategie

Belangrijke sleutelconferentie

Doel van het werk van IKV in de Westelijke Balkan is een bijdrage leveren aan duurzame vrede. Door enerzijds kleinschalige initiatieven op plaatselijk niveau en anderzijds regionale – landenoverstijgende – projecten te ondersteunen, werkt het IKV aan een democratische samenleving waarin mensenrechten worden gerespecteerd en groepen van verschillende achtergrond (etnisch, religieus of anderszins) op vreedzame wijze naast elkaar leven. De speerpunten zijn democratisering en versterking van lokaal bestuur, inter-etnische en interreligieuze dialoog, waarheidsvinding, bevorderen onafhankelijke rol van media en EU-integratie. De ervaringen die hiermee op plaatselijk niveau worden opgedaan, dienen als ‘voeding’ voor de regionale projecten, gericht op lobby en beleidsbeïnvloeding, het uitwisselen van expertise en het creëren van netwerken. Door rechtstreekse praktijkervaringen uit ‘het

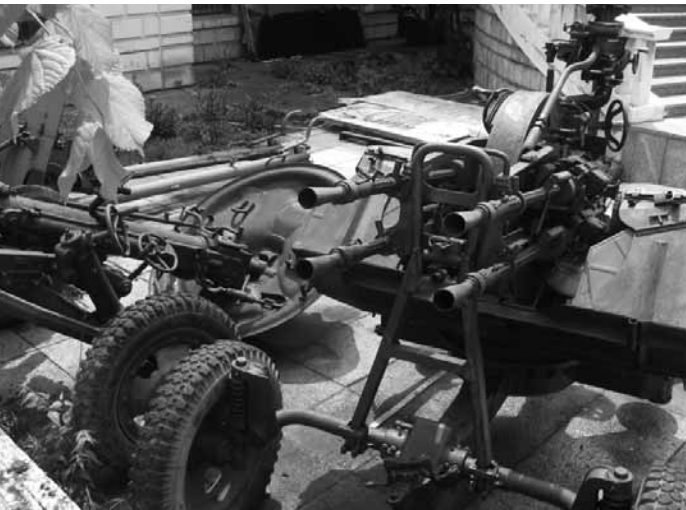
veld’ bijvoorbeeld krijgt beleidsbeïnvloeding meer geloofwaardigheid en gewicht. Andersom genereren de regionale initiatieven op hun beurt weer ideeën en impulsen waaruit de lokale projecten kunnen putten.

Het IKV organiseert samen met het Forum of Tuzla Citizens een conferentie waar sleutelfiguren uit Kroatië, Bosnië Herzegovina, Servië en Montenegro met elkaar spreken om dialoog, wederzijds begrip en verzoening op gang te brengen. Deze religieuze leiders, mensenrechten- en vredesactivisten en academici zijn belangrijk om andere dialoogprojecten te ondersteunen. Zo zijn eerder in 2006 Bosnische jongeren van diverse religies gaan samen werken aan wederzijds begrip en verzoening. Ook vindt een brede regionale conferentie over waarheidsvinding plaats. Experts uit de regio discussiëren over de initiatieven die tot nu toe op dit vlak in de diverse landen genomen zijn en formuleren stappen om het proces van waarheidsvinding een nieuwe dynamiek te geven. Op initiatief van het IKV wisselen partnerorganisaties uit Macedonië en Kosovo ervaringen uit over multi-etnische media. In juni 2006 houdt het IKV in Mavrovo, Macedonië een partnerconsultatie, waarin de politieke en sociaal-economische situatie in de regio wordt besproken, evenals de strategie en activiteiten voor de komende jaren.

Resultaten

Prijs voor de Vrijheid

Het uiteenvallen van Joegoslavië ging gepaard met bloedige conflicten waarin burgers op grond van etniciteit en religie tegenover elkaar kwamen te staan. Ook mythes over het verleden en extremistische krachten hebben nog veel aanhang. Desondanks boekt IKV-partner CPSEE in 2006 succes met pakkende campagnes over het belang van toetreding van de Westelijke Balkan tot de Europese Unie en versoepeling van het huidige visa-regime. De campagne is zowel gericht op de Balkanregio zelf als op de beleidsmakers in Brussel en de

Herinneringen aan de bloedige jaren negentig

EU-lidstaten. Het boek *Stories from the visa queues* trekt de nodige aandacht bij politici en media. Concreet resultaat is dat voor een aantal landen, waaronder de Westelijke Balkan, de voorgenomen verhoging van de visumprijs voorlopig niet doorgaat. Bovendien ontvangt CPSEE-directeur Hedvig Morvai-Horvath de Servische Prijs voor de Vrijheid. Verder slaagt het IKV erin jongeren van diverse religieuze groeperingen bij elkaar te brengen in Bosnië Herzegovina om ervaringen uit te wisselen. En levert ze waardevolle expertise aan het Kennisforum Religie en Ontwikkeling.

Toekomstplannen

In de komende jaren zal IKV Pax Christi haar betrokkenheid met de Westelijke Balkan voortzetten. Speerpunten blijven grotendeels gelijk: democratisering en goed bestuur, rechten minderheden, interetnische/interreligieuze relaties plus religie en waarheidsvinding. Geografisch gezien zal de ingezette lijn worden gecontinueerd om in toenemende mate het accent te leggen op regionale programma's, met tegelijkertijd gerichte projecten in 'hotspots' in Servië, Kosovo en Bosnië en Herzegovina. Kroatië wordt vanaf 2007 afgesloten als programmaland, en voor Macedonië wordt een gefaseerde afbouw ingezet.

Feiten & cijfers

- In de campagne voor EU integratie van de Westelijke Balkan en versoepeling van het EU

visa-regime weet het CPSEE diverse sterke lobby- en publiciteitsmomenten te realiseren (BBC-radio, een veelvoud aan artikelen in kranten en op websites, publieke bijeenkomsten in Brussel, Amsterdam, Salzburg en Novi Sad (Exit-festival) plus de Prijs voor de Vrijheid (Servië) voor directeur Hedvig Morvai-Horvath

- 30 prominente deelnemers bij de regionale conferentie 'interreligious understanding'
- 25 prominente deelnemers bij de regionale conferentie 'truthfinding'
- 20 jongeren (servisch-orthodox, moslim, rooms-katholiek) participeren in een driedaagse workshop over interreligieuze dialoog; via de lokale TV en via kerk en school bereiken zij een veelvoud aan leeftijdsgenoten

Kroatië

Lidmaatschap

Europese Unie

Kroatië werkt in 2006 verder aan de voorwaarden om lid te kunnen worden van de Europese Unie. Het onvoldoende respecteren van rechten van minderheden, vooral die van de Serviërs, vormt het grootste obstakel. Alleen als daarin verandering komt, is de terugkeer van Servische vluchtelingen uit Servië en Bosnië te verwachten.

Doelstellingen en strategie

Democratie vordert

Kroatië heeft al een goede stap gezet naar meer democratie, ook op lokaal niveau. Wel is de onafhankelijkheid van de rechtspraak een zorgpunt. Het IKV zet in West- en Zuid-Kroatië in op verdere versterking van de lokale democratie. De samenwerking tussen lokaal bestuur en maatschappelijke organisaties, jongerenbeleid, integratie van vluchtelingen en ont-heemden plus samenwerking met Europa vormen de speerpunten. De partners van het IKV stimuleren vrijwilligerswerk. Jeugdclubs dragen op die manier hun steentje bij aan de

opbouw van de maatschappij. Een thema dat in het nieuwe Kroatië van 2006 ook kan worden besproken, is het ontwikkelen van goede alternatieven voor dienstweigeraars, zoals vervangende dienstplicht.

Resultaten

Het IKV heeft in 2006 een aantal *Best practices* over samenwerking tussen lokale besturen en maatschappelijke organisaties in Oost-Kroatië gepubliceerd. Daarnaast vindt in dit jaar de publicatie van het eindrapport plaats over burgerparticipatie in tien gemeenten in West- en Zuid-Kroatië.

Toekomstplannen

Het IKV zal in Kroatië geen nieuwe activiteiten ondersteunen. Wel zal het contact met de partners overeind blijven. Onder meer om de nuttige ervaringen, die in Kroatië opgedaan zijn, te gebruiken in het (toekomstige) Sandzak-project in Servië. In deze regio in het zuidwesten van Servië en het noorden van Montenegro woont een kleine meerderheid van Moslims, naast groepen etnische Serviërs. Het project wil de samenwerking tussen verschillende gemeenten bevorderen zodat moslim- en Servische burgers automatisch meer in contact komen met elkaar. Een aantal Nederlandse gemeenten zal ondersteuning leveren om het proces van samenwerking beter op de rails te zetten.

Feiten & cijfers

- Bijna 100 jongeren actief betrokken bij campagnes van jeugdclubs
- Circa 200 exemplaren van eindrapport burgerparticipatie verspreid in de tien gemeenten
- 34 jeugdwerkers getraind
- 180 medewerkers van gemeentes en jeugdorganisaties (Knin, Sisak en Vukovar) nemen deel aan diverse seminars
- 75 medewerkers van gemeentes en jeugdorganisaties leren van elkaars ervaringen door werkbezoeken aan en vanuit ander regio's in Kroatië
- Ongeveer 25 jonge mensen bij de twee ronde tafels over vervangende dienstplicht (Drnis en Knin)

Nooit meer Srebrenica

Bosnië en Herzegovina Broze samenwerking

De verschrikkingen in Srebrenica zijn nog lang niet vergeten en verwerkt. Maar ook in andere delen van Bosnië en Herzegovina heerst nog steeds wantrouwen tussen etnische en religieuze groepen. Toch proberen diverse organisaties in het jonge land de draad op te pakken en etnische scheidslijnen te slechten. Op verschillende manieren biedt IKV steun aan deze initiatieven.

Context

Draaischijf van belangen

Bosnië Herzegovina is nog steeds een etnisch ernstig verdeeld land. Het is opgedeeld in de Federatie Bosnië-Herzegovina dat bestuurd wordt door moslims en Kroaten en de Republika Srpska waar de Servische Bosniërs de scepter zwaaien. Daarnaast is er het District Brcko, dat direct onder het centrale bestuur van Bosnië-Herzegovina valt. Het presidentschap rouleert zodat het land tegemoet kan proberen te komen aan de belangen van de Servisch-orthodoxe Bosniërs, Rooms-katholieke Kroatische Bosniërs en islamitische Bosniërs.

Elf jaar geleden viel de *safe haven* Srebrenica (beschermd door Dutchbat) in de handen van Bosnische Serviërs waarna de genocide van deze stad zich voltrok. Het is nog niet helemaal duidelijk wat er toen precies gebeurd is en er lopen nog steeds oorlogsmisdadigers vrij rond. Ongeveer een miljoen Bosniërs zijn hun land ontvlucht. Velen hebben asiel gekregen in het buitenland, maar een groot aantal moet wel terugkeren. Het is het lokale bestuur van Srebrenica nog niet gelukt voorwaarden te scheppen voor een duurzame terugkeer van deze vluchtelingen. Ook Nederland heeft haar geschiedenis met de overlevenden en nabestaanden van Srebrenica nog niet afgesloten.

Doelstelling en strategie

Mooi Srebrenica

Het IKV steunt de Campagne voor Waarheid en Gerechtigheid, die door de nabestaanden is ingezet en zorgt dat Srebrenica op de politieke agenda in Bosnië en Herzegovina en Nederland blijft. Zo organiseert en ondersteunt het IKV de jaarlijkse herdenking op het Plein in den Haag, de boekpresentatie van voormalig *Dutchbat* tolk Hasan Nuhanovic en levert het een bijdrage in de media om waarheid en gerechtigheid te bewerkstelligen. Het IKV ijvert ervoor dat er een constructieve dialoog komt tussen deze groep en de Nederlandse autoriteiten.

Het IKV richt zich op opbouw van goed democratisch lokaal bestuur, zodat Srebrenica weer aantrekkelijk wordt voor teruggekeerde vluchtelingen en speciaal voor jongeren. In 2006 organiseert het IKV twee publieksbijeenkomsten in Srebrenica waarbij teruggekeerde mensen met vertegenwoordigers van het lokaal bestuur praten over de duurzame oplossingen van hun problemen. Daarnaast brengt de samenwerking met Nederlandse gemeenten praktische ideeën voort op het gebied van rampenplannen, watervoorzieningen en de brandweer.

Resultaten

Herinneringscentrum Potocari

Het IKV boekt verschillende aansprekende resultaten in haar werk in Bosnië en Herzegovina. Zo vindt in Potocari de onthulling

plaats van het beeld van verzetsheld Truus Menger bij de voormalige basis van Dutchbat. Verder wordt ook het Herinneringscentrum in dezelfde plaats een stuk professioneler door de samenwerking met het Herinneringscentrum Westerbork en de Eenheid Oorlogsgetroffenen en Herinnering WO II van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. Bovendien ondertekenen de gemeenten Winschoten, Heumen, Srebrenica en IKV een protocol voor een Meerjarensamenwerking.

Toekomstplannen

In het jaar 2007 zal er verder gewerkt worden aan deskundigheidsbevordering van ambtenaren uit Srebrenica met betrekking tot rampenplannen en brandweer. Ook zal de samenwerking met het Herinneringscentrum Potocari voortgezet worden.

Feiten & cijfers

- Bijna 100 mensen bij de herdenkingsactiviteiten in Den Haag
- Tientallen nieuwe foto's en onderwerpen van de slachtoffers verzameld door Vrouwen van Srebrenica (SDIC)
- Elf stille protesten van SDIC in Tuzla met 150 mensen (per protest)
- Plus minus 100 mensen nemen deel aan de publieksbijeenkomsten in Srebrenica

Servië Montenegro en Kosovo

Onverenigbare gebieden

De dreigende scheiding tussen Servië, Montenegro en Kosovo staat ook in 2006 hoog op de (inter)nationale politieke agenda's. Toch gaat het IKV in deze regio stug door met werken aan multi-etnische participatie van burgers en harmonisatie van inter-etnische relaties. Daarbij blijft ook in de toekomst multi-etniciteit voorop staan.

Context

Joegoslavië Tribunaal

Montenegro scheidt zich in 2006 af van Servië en ook de op handen zijnde onafhankelijkheid van Kosovo speelt het hele jaar. Servië heeft daarnaast nog andere gebieden met minderheden, zoals de Vojvodina en Sandzak. Een toekomst voor de Servische burgers in Europees perspectief loopt weer vertraging op, omdat de EU nogmaals bevestigt dat Servië niet volledig samenwerkt met het Joegoslavië Tribunaal. De nationalistische regering van premier Kostunica doet weinig om de patstelling te doorbreken. Dat heeft ook negatieve gevolgen voor het transitie- en democratiseringproces en dat is merkbaar tot in het bestuur van de gemeenten.

Doelstellingen en strategie

Meerdere vredesinitiatieven

In 2006 krijgt Servië een nieuwe grondwet waarin expliciet staat dat Kosovo deel van de Servische republiek blijft. Dat bemoeilijkt het werk van VN-onderhandelaar Martti Ahtisaari die bemiddelt tussen de politici van de Albanese meerderheid in Kosovo en de Servische regering in Belgrado. IKV partners zijn het ook niet allemaal eens met elkaar. Toch blijft het IKV in Servië Montenegro en Kosovo aan multi-etnische burgerparticipatie en harmonisatie van inter-etnische relaties werken. In

Aandacht voor Balkan op de politieke agenda houden

Kosovo bijvoorbeeld is partnerorganisatie Community Building Mitrovica (CBM) volop bezig met de opzet van terugkeerprojecten. Die moeten vertrouwen scheppen tussen de beide partijen voordat de feitelijke terugkeer plaatsvindt.

In Vojvodina, het noorden van Servië, werkt het IKV samen met Citizens' Pact for South Eastern Europe aan het versterken van het gemeentebestuur. Een delegatie van vier gemeenten brengt een werkbezoek aan Polen om te leren van vergelijkbare ervaringen van gemeentebesturen in dat land.

Partnerorganisatie Fractal brengt inwoners uit de Servische enclaves in Kosovo met elkaar in contact en traint hen in lobby-werk. Want met name deze mensen dreigen tussen wal en schip te vallen in het onafhankelijkheidsproces rond Kosovo. Vanuit Servië bijvoorbeeld klinkt altijd het geluid dat de bewoners uit de enclaves naar dit land terugkeren, als Kosovo zelfstandig wordt. Maar velen willen helemaal niet weg uit hun leefgebied. Gelukkig slagen zij erin, tijdens een succesvolle lobby-toer langs politici in Pristina, Belgrade en Brussel – die vooral over hun hoofden heen beslissen – dat standpunt te laten doorklinken. Dankzij het initiatief van Fractal staat de positie van deze mensen veel duidelijker op de kaart. Ook via de media informeren partnerorganisaties de burgers over de onderhandelingen over Kosovo.

Het IKV helpt ook mee met het leggen van contacten tussen Nederlandse burgerinitiatieven en Kosovo. *Our Future*, het jongeren-netwerk dat jongeren uit Servië en Kosovo samenbrengt, houdt verschillende bijeenkomsten; in Montenegro tijdens een zomerkamp en in Nederland via een 'Kosovo onderhandelings simulatiespel'. Daarnaast brengen lezingen, colleges en een aparte Kosovo-nieuwsbrief belangstellenden op de hoogte. Het IKV betreft ook andere organisaties bij haar werk, zoals Academic Training Organisation, VNG International en de Poolse NGO Foundation in Support of Local Democracy (FSLD). De gemeenten Steenwijkerland, Leidschendam-Voorburg, Vlist en Zwolle ondertekenen stedenbandcontracten met de gemeenten Bela Crkva, Bac, Indjija en Subotica in Vojvodina.

Resultaten

Brug tegen tweedeling

Er komen door bemiddeling van het IKV verschillende stedenbanden tussen Nederlandse en Noord-Servische gemeenten tot stand. Een brochure en website verwoorden alle ervaringen. Daarnaast vinden er ontmoetingen plaats tussen Servisch-Kosovaarse burgers uit de enclaves in Zuid-Kosovo en politici uit Pristina, Belgrado en Brussel. Bovendien slaagt het IKV erin de toekomst van de gedeelde stad Mitrovica succesvol onder de aandacht te brengen van ambtenaren uit Den Haag en Brussel, die als bemiddelaars optreden bij een oplossing voor de stad.

Toekomstplannen

De samenwerkingsverbanden met de diverse partners worden ook in de toekomst voortgezet, waarbij het bevorderen van vreedzaam samenleven van verschillende etnische groepen voorop blijft staan. Ook staan uitwisselingsbezoeken op het programma om te leren van elkaars ervaringen. Ook is het de bedoeling EU-beleidsmakers, die een grote rol spelen in de toekomst van Servië, Montenegro en Kosovo, voorbeelden aan te reiken van geslaagde pogingen om democratie van onderop te bouwen.

Feiten & cijfers

- Ruim 70 ambtenaren en politici betrokken bij burgerparticipatie in Vojvodina
- Meer dan 20 projecten in Mitrovica
- Ongeveer 25 lobbymomenten voor Servische Kosovaren
- Netwerk van 50 jongeren uit Kosovo, Servië en Nederland in *Our Future*
- Mitrovica expert meeting en andere publieksbijeenkomsten trekken 200 toehoorders

**“ In conflictgebieden
lost godsdienst
vrijwel nooit iets op.
Het bevestigt wat
mensen al vinden.
Hooguit kan het iets
van troost bieden.”**

Mient Jan Faber

Macedonië

Isolement smelt langzaam

Intern etnische tegenstellingen houden Macedonië voorlopig nog ver weg van een gewenst lidmaatschap van de Europese Unie. Eerst moet een brug worden geslagen tussen de verschillende bevolkingsgroepen en naar een fatsoenlijke democratie. Via haar intensieve contacten met vooraanstaande partners werkt het IKV mee aan die opdracht.

Context

EU-lidmaatschap bindmiddel

Macedonië is een van de landen die, net als Kroatië, graag tot de EU willen toetreden. Maar

dan moet het land eerst bewijzen over de juiste democratische structuren te beschikken.

De belangrijkste twee etnische groepen, de etnische Macedoniërs en etnische Albanezen, staan nog altijd wantrouwend tegenover elkaar. Decentralisatie van bevoegdheden naar lagere overheden wordt als een middel gezien de democratie te vergroten en minderheden meer eigen zeggenschap te geven.

Doelstelling en strategie

Veelkleurige democratie

Het IKV wil in Macedonië bijdragen aan een democratisch klimaat waar burgers ongeacht hun etnische achtergrond toegang hebben tot publieke voorzieningen en bestuurders verantwoordelijk bestuur voeren. Ze doet dit door haar partnerorganisaties te ondersteunen bij het verstevigen van democratische processen, elk op hun eigen gebied: het ontwikkelen van kritische media en het stimuleren van jongerenparticipatie. Zo worden zowel in Kumanovo als in Gostivar lokale bestuurders geïnformeerd over decentralisatie en wat dat voor hun werk betekent.

De wekelijkse en tweetalige krant Monitor, een uitgave van het IPG (Interetnisch Project Gostivar), informeert de bevolking van West-Macedonië over de lokale politieke en maatschappelijke ontwikkelingen en ziet onder meer toe op het decentralisatieproces. Zogenaamde 'gele kaarten' worden in voorkomende gevallen virtueel uitgedeeld aan lokale machthebbers, die zich dat aantrekken en hun acties positief bijstellen. De verkoopcijfers van de krant stijgen in 2006 en de professionalisering zet mede dankzij de inzet van Press Now door.

IPK (Interetnisch Project Kumanovo) verstevigt in Kumanovo het inter-etnische netwerk van actieve jongeren. Via deze projecten ontwikkelen de jongeren capaciteiten om kleine en grote veranderingen in hun leefomgeving aan te brengen. Zo organiseren zij bijvoorbeeld taallessen en is er een mentorprogramma, dat middelbare scholieren en kinderen van de basisschool helpt met huiswerk. Op die manier stimuleert IPK het vrijwilligerswerk; een

concept dat belangrijk is voor het functioneren van een actieve samenleving, maar dat in Macedonië nog nauwelijks ontwikkeld is.

Verder werkt IKV samen met Mirjana Najcevska van het Center for Human Rights and Conflict Resolution en voorheen werkzaam bij het Helsinki Comité voor de Mensenrechten. Zij is één van de weinige activisten op het gebied van mensenrechten in Macedonië die regelmatig de media haalt én een belangrijke strategische partner.

Resultaten

Populaire krant

Het decentralisatieproces waarbij bevoegdheden naar een lager niveau worden overgedragen, verloopt uiterst moeizaam omdat maar weinigen het waarom van dit proces begrijpen. Halverwege 2006 kampt Macedonië bovendien met een oppositie die het regeringsbeleid zoveel mogelijk blokkeert. Gelukkig zijn er ook positieve ontwikkelingen. Zo slaagt het IKV erin een aantal etnische Macedoniërs te laten meedoen aan taalcursussen Albanees en stijgen de verkoopcijfers van de krant *Monitor*.

Toekomstplannen

De twee partnerorganisaties IPG en IPK stellen nieuwe strategische doelstellingen vast. Het geeft hen houvast bij het maken van hun plannen. In 2006 helpt IKV met het verbeteren van de interne organisatie en strategievorming. En in 2007 zal het IKV met hen de activiteiten voortzetten op het gebied van media, decentralisatie en jongerenparticipatie. Het IKV bereidt in 2006 samen met de Nederlandse organisatie Alice O een uitwisseling voor tussen scholieren en docenten uit Nederland en Macedonië. Doel is tegenwicht te bieden aan de etnische segregatie van scholieren die zowel in Nederland als in Macedonië aanwezig is. In 2007 moet ook het uitwisselingsproject tussen Nederlandse en Macedonische scholen van start gaan.

Feiten & cijfers

- Monitor: 46 keer per jaar, oplage van 2500, wekelijks verkocht: 1000
- Actief vrijwilligersnetwerk van meer dan 30 jongeren in Kumanovo

Zuidelijke Kaukasus

Georgië **Vredesactivisten nemen voortouw**

Georgië zit al jaren in een lastig parket. Naast verschillende ruzies met grote buur Rusland, heeft het land ook volop te maken met allerlei interne conflicten. Die monden in 2006 uit in een eenzijdige afscheiding van Zuid-Ossetië en Abchazië. Maar ondanks alle problemen in het land slaagt het IKV erin een overleg te starten tussen etnisch Georgische en etnisch Zuid-Ossetische vredesactivisten.

Context

Botsende culturen

Georgië botst regelmatig met Rusland. De meest in het oog springende problemen met de machtige buur zijn de conflicten om Zuid-Ossetië en Abchazië. Gebieden die zichzelf onafhankelijk van Georgië hebben verklaard en steun krijgen van de Russen; zeer tegen de zin van Georgië. Abchazië is inmiddels mono-etnisch en in Zuid-Ossetië wonen Georgiërs gescheiden van Osseten in enclaves. In 2004 leidden pogingen van de Georgische regering om het bevroren conflict om Zuid-Ossetië te ontdoen juist tot tien dagen van gevechten. Sinds die dagen is de situatie heel gespannen: hoog oplopende emoties en veel gewelddadige incidenten. In 2006 wordt de scheiding tussen de beide partijen nog groter, de Osseten organiseren een referendum en kiezen opnieuw voor onafhankelijkheid. Als reactie daarop kiezen de Georgische inwoners van de enclaves in hun referendum voor samenwerking met Georgië.

Doelstellingen en strategie

Hoogoplopende emoties

Het IKV concentreert zich in Georgië op het opzetten van een vredesprogramma in Zuid-Ossetië en faciliteert overleg tussen etnisch Georgische en etnisch Zuid-Ossetische vredesactivisten. Het IKV krijgt daarbij advies van enkele deskundigen uit Georgië, Engeland en Oostenrijk.

Het is erg lastig manoeuvreren tussen de verschillende partijen. De door Georgië niet-erkende regering in Zuid-Ossetië wantrouwt buitenlandse bemoeienis en ook de regering van Georgië is niet transparant in haar beleid ten opzichte van de Zuid-Ossetische burgers. Het IKV investeert daarom flink in het opbouwen van solide contacten in het conflict-

gebied zelf. Door geld beschikbaar te stellen voor kleinschalige activiteiten, zoals de publicatie van een fotoboek en de opzet van een fotoexpositie, toont het IKV aan serieus van plan te zijn in Zuid-Ossetië actief te worden. Daarmee wint het IKV het broodnodige vertrouwen van verschillende vredesorganisaties en van de *de-facto* regering van Zuid-Ossetië. Daarnaast ondersteunt het IKV partnerorganisaties die lobbyen voor een duidelijk beleid ter voorkoming van gijzelingen in de conflictgebieden. Een boek over gijzelingen vindt gretig aftrek. Ook steunt het IKV het netwerk van familieleden van vermiste personen.

Resultaten

Handen ineen

Eind 2006 ontmoeten Georgische en Ossetische vredesactivisten elkaar voor het eerst sinds de gevechten in 2004. De bijeenkomst vindt plaats in Scheveningen en het IKV tekent voor de organisatie. Naast dat heugelijke feit bereikt het IKV nog een aantal aansprekende resultaten. Zoals de opzet van een fototentoonstelling en de productie van een kalender over kleine wapens in Zuid-Ossetië. Verder verschijnt er een fotoboek over het leven in enclaves in Zuid-Ossetië en een boek over gijzelingen in deze regio.

Toekomstplannen

In 2007 zullen de aanbevelingen die tijdens de ontmoeting in Scheveningen gedaan zijn om tot vrede in Zuid-Ossetië te komen, verder uitgewerkt worden. Er is een actieplan opgesteld waarmee burgers uit Zuid-Ossetië van diverse etnische groepen willen laten zien dat zij uit de impasse willen komen waarin de politici al zo lang zitten.

Feiten & cijfers

- 4 gasten uit Zuid-Ossetië, vijf uit Georgië en 1 uit Noord-Ossetië voor een week bij elkaar in Nederland
- 500 fotoboeken verspreid
- 300 kalenders over fototentoonstelling verspreid
- 6 x 500 kranten gepubliceerd voor netwerk van familieleden van vermiste personen

Dagelijks leven is overleven

Armenië, Azerbeidzjan en de enclave Nagorno Karabach

Een bevroren conflict

Het conflict rondom de enclave Nagorno Karabach is een van de 'bevroren' conflicten in de Zuidelijke Kaukasus. De grens tussen Armenië en Azerbeidzjan zit potdicht en vrij verkeer is nauwelijks mogelijk. Bovendien bezetten Armeense troepen, die op sommige plekken nog letterlijk in de loopgraven staan, de enclave en gebieden eromheen. Toch slagen het IKV en haar partners erin een aantal vredesinitiatieven van de grond te trekken.

Context

Militaire dreiging

Sinds de jaren '80 spreken de Armeniërs, die in het dan autonome gebied Nagorno Karabach wonen en daar de etnische meerderheid vormen, hun verlangen naar aansluiting bij Armenië uit. Nagorno Karabach hoort dan bij Azerbeidzjan. Uiteindelijk breekt er een gewapend conflict uit, dat van 1992 tot 1994 het hevigst is. Er vindt een

etnische zuivering plaats, waarbij vrijwel alle Azeri's worden verdreven uit Nagorno Karabach. In 1994 wordt een wapenstilstand bereikt. Doordat er geen vrede is getekend, kunnen de verdreven Azeri's niet terugkeren; ze wonen nog steeds in de vluchtelingenopvang.

Sinds 1994 is de enclave in feite onafhankelijk, maar het leunt sterk op Armenië. De internationale gemeenschap heeft de onafhankelijkheid van Nagorno Karabach nooit erkend. Azerbeidzjan wordt dankzij inkomsten van de oliewinning economisch steeds sterker en bewapent zich. Armenië blijft achter bij de buurlanden. In 2006 wordt de economische disbalans tussen Armenië en Azerbeidzjan weer groter en de verdergaande militarisering van Azerbeidzjan heeft een negatief effect op het vredesproces.

Doelstelling en strategie

Internationale bescherming

Het bestrijden van vijandsbeelden en het betrekken van burgers bij vredesinitiatieven in deze regio vormen de belangrijkste doelstellingen van het IKV. Daarnaast probeert de organisatie internationale steun voor het vredesproces te verwerven.

De vredesactivisten uit de enclave, die contact hebben met vredesactivisten uit Azerbeidzjan, zijn het levende voorbeeld dat contact wel mogelijk is, zelfs als je het onderling niet eens bent over de 'eindstatus' van Nagorno Karabach. Deze vredesactivisten behoren tot het internationale netwerk Helsinki Citizens Assembly (hCa). In de grensgemeenten zijn in 2006 contacten tussen gemeenten aan elke kant van de grens onderhouden. De Armeense hCa knapt een begraafplaats op waar veel Azeri begraven liggen en hCa-activisten plus journalisten uit Azerbeidzjan slagen erin een bezoek aan Nagorno Karabach te brengen. Ook organiseren de activisten van de hCa bijeenkomsten van jongeren en vrouwen uit Armenië, Azerbeidzjan en Nagorno Karabach. Vaak wordt gesproken over het lot van vermisten uit de oorlog. Het aantal mensen dat deelneemt aan dergelijke bezoeken is klein, maar gezien

de ophef die de bezoeken maken, blijven ze niet onopgemerkt. Bedreigingen, intimidatie en *hate speeches* in de media richten zich tegen deze hCa activisten. Het IKV mobiliseert internationale bescherming voor hen.

Resultaten

Meer aandacht

Het IKV heeft haar netwerk van burgers die contact met de 'vijand' hebben in 2006 verder uitgebreid. Daarnaast is begonnen met de voorbereiding van de bouw van twee 'vredeshuizen' in Stepanakert (Nagorno Karabach) en Ganja (Azerbeidzjan). Bovendien hebben Europese politici in 2006, dank zij het IKV, meer aandacht voor de rol van maatschappelijke organisaties in het vredesproces.

Toekomstplannen

IKV Pax Christi zal in 2007 via het hCa netwerk de dialoog blijven ondersteunen en tegelijk nieuwe wegen inslaan om de autoriteiten tot serieuze vredesonderhandelingen te bewegen. Aandacht zal uitgaan naar culturele innovatieve projecten en het Europees Nabuurschap.

Feiten & cijfers

- 80 jongeren nemen deel aan zomerkampen
- 30 jongeren uit Armenië, Nagorno Karabach, Azerbeidzjan en Georgië nemen deel aan een jongerenbijeenkomst in Georgië
- 50 mensen nemen deel aan een seminar over de rol van de media
- Publicatie van drie boeken over publieke opinie t.a.v. vrede en vredesonderhandelingen tot nu toe
- 8 keer een digitale nieuwsbrief verzonden
- 4 activisten zijn in Nederland tijdens de Vredesweek in 2006 en gaan in debat in Nederlandse gemeenten, kerken en scholen

Midden Oosten

Regionale projecten **Bundeling van vredeskrachten**

Een explosief mengsel dat elk moment tot een enorme ontploffing kan komen. Allereerst door het slepende conflict tussen Israël en de Palestijnen. Maar ook door de nucleaire aspiraties van Iran, de machtsstrijd in Libanon en de oorlog in Irak. In dit kruitvat probeert het IKV de hoop op een kentering levend te houden door binnen en buiten de regio allerlei vredesinitiatieven te steunen en uit te bouwen.

Context

Olie op het vuur

Het Midden-Oosten is één van de meest explosieve regio's in de wereld met meerdere brandhaarden: in Israël en de Palestijnse gebieden plus verschillende buurlanden, waaronder Irak. Daarnaast spelen er tal van sluimerende conflicten en dreigt ook het Iraanse nucleaire programma tot een verdere escalatie van het geweld. Bovendien zijn de ontwikkelingen in het Midden-Oosten nauw verbonden met mondiale veiligheidsvraagstukken, zoals de War on Terror, proliferatie van massavernietigingswapens en de zekerheid van energievoorziening.

Doelstelling en strategie

Behoorlijke vlucht

Het regionale IKV programma in het Midden-Oosten probeert de onderlinge dialoog en solidariteit van vredes- en burgerrechtenactivisten te stimuleren. Dat geldt ook voor hun gezamenlijke analyses. Daarnaast wil het IKV de politieke aandacht in Nederland richten op ontwikkelingen in de regio en de rol die burgeractivisten daarin kunnen spelen.

De twee voornaamste instrumenten van het regionale IKV programma zijn de *Middle East Citizens' Assembly* (MECA); een netwerk van burgerrechten- en vredesactivisten in de regio: het Midden-Oosten Jongerenennetwerk en de Bazaar; een jaarlijkse publieksmanifestatie in Nederland in samenwerking met Groen Links, HIVOS, Pax Christi en Partizan Publik.

Vooraf het Midden-Oosten Jongerenennetwerk neemt in 2006 met twee bijeenkomsten een behoorlijke vlucht. Het MECA-netwerk komt in 2006 één maal bijeen in Amman voor een gezamenlijke analyse van de ontwikkelingen in het Midden-Oosten. De jongeren wisselen van gedachten over de verhouding tot de politieke islamitische beweging en over de effecten van het Amerikaanse buitenlands beleid. De MECA-deelnemers bespeuren verder veel belangstelling bij verschillende regionale conferenties en bijeenkomsten van andere organisaties voor een actief burgerforum in het Midden-Oosten. Dat jonge activisten uit de hele regio inmiddels dagelijks contact met elkaar onderhouden, is ook een positief gevolg van de MECA-inspanningen.

Ook de Bazaar timmert in 2006 flink aan de weg. Met een breed en gevarieerd programma, waarbij de nadruk ligt op de politieke islam. Dat levert een aantal opmerkelijke inzichten op. Bijvoorbeeld tijdens de manifestatie in april. Meerdere politici, een lid van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid die kort daarvoor een rapport over islamitisch activisme had uitgebracht en hoofdspreker Alastair Crooke benadrukken namelijk, dat een open debat én onderhandelingen met de islamistische bewegingen niet uit de weg gegaan moeten worden.

Resultaten

Publieke steun

Het IKV slaagt erin via haar regionale netwerken en contacten de positie van vredes- en burgerrechtenactivisten in het Midden-Oosten te versterken. Maar ook in Nederland voedt het IKV het publieke debat over Irak, Iran en Israël en de Palestijnse gebieden; dat draagt eraan bij dat de situatie in het Midden-Oosten hoog op de politieke agenda blijft staan. De Bazaarmanifestatie van april 2006, die zo'n vierhonderd vooral jonge bezoekers trekt, getuigt daarvan. Tenslotte; er is een begin gemaakt met de integratie van het IKV en het Pax Christi

netwerk in het Midden-Oosten en halverwege het jaar brengen beide organisaties een rapport uit over de nucleaire ambities van Iran en de dreiging van een verdere escalatie rond dat land.

Toekomstplannen

De voornaamste uitdaging in 2007 is het verder integreren van netwerken en programma's van het IKV en Pax Christi in het Midden-Oosten. Bovendien is het IKV van plan, samen met hulporganisatie HIVOS, contacten in Iran te gaan ontwikkelen.

Feiten & cijfers

- 40 mensen actief betrokken bij activiteiten van het MECA netwerk, enkele honderden bereikt via andere netwerken.
- 50 actieve jongeren bij het Midden-Oosten Jongeren-netwerk
- 400 deelnemers aan de Bazaar

Sta in de weg voor definitieve vredesregeling

Israël en de Palestijnse gebieden

De andere kant

Het toch al wankel vredeproces in Israël en de Palestijnse gebieden raakt in 2006 verder uit evenwicht door de oorlog tussen Israël en Hezbollah plus de Palestijnen. Bovendien raken die laatste ook onderling slaags. Het lijkt een hopeloze zaak om in dit gebied vol geweld aan vrede te werken. Toch slaagt het IKV erin steun en hulp te mobiliseren voor vredeskrachten in de regio. En ook in Nederland vinden hoopvolle initiatieven plaats.

Context

Steun aan vredesinitiatieven

De hersenbloeding van Israël's belangrijkste leider premier Sharon en de winst van Hamas bij de democratische verkiezingen in de Palestijnse gebieden leiden begin 2006 tot een verdere stagnatie in het vredeproces. Door de aanval op een Israëlische legerpost woedt halverwege het jaar een oorlog tussen Israël en Hezbollah in Libanon en de Palestijnen in de Gazastrook. In dat laatste gebied wordt overigens pas eind november een wapenstilstand gesloten. Meer dan duizend Libanese

burgers komen om en in Israël vallen 44 burger-slachtoffers. Na de oorlog is de kritiek in Israël op leger en politiek groot. De Palestijnen zijn het onderling ook niet eens met elkaar; Fatah en Hamas blijven onderhandelen over een regering van nationale eenheid. Het onderlinge geweld en de grote economische problemen maken het leven van de Palestijnse burgers steeds moeilijker.

Internationale bemoeienis met het Israëlisch Palestijnse conflict blijft een voorwaarde tot duurzame oplossingen te komen. Daarom nemen direct na de oorlog VN- en Libanese troepen posities in het zuiden van Libanon in. Maar internationale steun aan vredesinitiatieven van Israëlische en Palestijnse burgers is ook erg belangrijk. Het burgerinitiatief van jongeren in de Gazastrook bijvoorbeeld vloeit voort uit een uitwisselingsproject met jongeren uit Nederland. En het onderzoek van Bringing Peace Together – een initiatief van wetenschappers en andere invloedrijke Israëliërs en Palestijnen – wordt dankzij internationale steun bevorderd.

Doelstelling en strategie

Weg van ideologiën

Het IKV steunt partnerorganisaties in Israël en de Palestijnse Gebieden om de democratische weerbaarheid van de Palestijnen te versterken en de communicatie tussen beide partijen in het conflict te bevorderen. Daarnaast wil het IKV de discussie in Nederland over het Israëlisch-Palestijnse conflict ontdoen van ideologiën en meer richten op het vinden van mogelijke politieke oplossingen.

In 2006 brengen IKV-partners jongeren uit beide delen van Jeruzalem met elkaar in contact. Dat bevordert onder meer de discussie over het wel of niet gebruiken van geweld. Verder ondersteunt het IKV in twee Palestijnse wijken van deze stad de ‘zoning campaign’. Deze campagne probeert Palestijnse bewoners weerbaarder te maken tegen de Israëlische bureaucratische en politieke maatregelen om een kunstmatig ‘bevolkingsevenwicht’ in Jeruzalem in stand te houden. Daarnaast is ook gesproken met vrouwengroepen over hun visie

op de toekomst van Jeruzalem. Op een hoger politiek niveau acteert het Platform Bringing Peace Together; de deelnemers spreken daarin over actuele politieke en maatschappelijke ontwikkelingen. Het IKV doet haar best om ingangen in Israëlische en Palestijnse instituties en organisaties te creëren voor beide groepen, zodat ze toegepast onderzoek kunnen doen. Die inspanningen leiden ook tot voorstellen om tot een werkbare vrede te komen. En ook groepen die elkaar niet rechtstreeks kunnen of willen benaderen, worden via dit vredesplatform, en door tussenkomst van Internationale aanwezigheid, bij elkaar gebracht.

Om de voorlichting in Nederland over het Israëlisch-Palestijns conflict structureler te maken, is de ‘Zesdaagse voor Gerechtigheid en Vrede’ georganiseerd. Van de drie geplande seminars hebben er twee plaatsgevonden. De keuze voor de thema’s – ‘de status van Jeruzalem’, ‘de grenzen’ en ‘de Palestijnse vluchtelingen’ – is een reactie op de neiging in de Nederlandse en internationale politiek, na de verkiezingen in de Palestijnse gebieden, Hamas als het probleem te bestempelen. Het seminar over toekomstige grenzen gaat niet door, omdat Israël door de oorlog in Libanon de terugtrekking uit de bezette Westelijke Jordaanoever uitstelt. Nederlandse politici die niet aanwezig kunnen zijn bij de seminars, ontvangen informatie en uitgebreide analyses via het IKV. Daarnaast organiseert het IKV in de loop van 2006 diverse bijeenkomsten voor academici, vrouwengroepen en kerkelijke groepen over Israël-Palestina en kunnen andere geïnteresseerden via de website kennisnemen van standpunten, analyses en stellingnamen van het IKV en haar partnerorganisaties.

Ongeveer 250 Nederlandse leerlingen doen mee aan het onderwijsproject Sharing Stories. Ze wisselen via email of videoconferenties ervaringen uit over hun leven met leerlingen uit de Palestijnse Gebieden. De betrokkenheid van het IKV wordt afgerond met een boek waarin de beste ervaringen beschreven staan. Een aantal scholen zal op eigen kracht doorgaan met de uitwisseling.

Resultaten

Gezamenlijke vrouwenagenda

De inspanningen van het IKV in Israël en de Palestijnse Gebieden leiden tot een aantal tastbare resultaten. Zo vinden Israëliërs en Palestijnen elkaar in het *Platform Bringing Peace Together*, dat hen een stap dichterbij vrede brengt. Verder is de Israëlisch-Palestijnse 'vrouwenagenda' in Jeruzalem succesvol en start een campagne voor betere vertegenwoordiging van Palestijnen in Jeruzalem. Tenslotte werken 26 Palestijnse jongerenorganisaties in Gaza samen om onderling geweld tegen te gaan.

Toekomstplannen

De jongerenorganisaties in Gaza zullen meer betrokken worden bij die van Nablus, en in Bethlehem zal een soortgelijk initiatief opgezet worden. Verder komt er een onderzoek naar burgerparticipatie in vredeswerk, ofwel 'human security van onderop', in de Palestijnse gebieden en wordt een conferentie over het thema Human Security in Nederland voorbereid. Het Platform Bringing Peace Together zal zich meer gaan focussen op het beïnvloeden van de publieke opinie in Israël en de Palestijnse gebieden. In deze gebieden wordt ook een campagne gesteund die meer bekendheid wil geven aan (aspecten van) het Arabische vredesinitiatief. In 2007 zal aandacht worden besteed aan veertig jaar Israëlische bezetting.

Feiten & cijfers

- Zes conferenties in Israël-Palestina door Bringing Peace Together, met gemiddeld 50 deelnemers
- 1000 inwoners bereikt met *zoning campaign* in Jeruzalem
- 2 seminars over een 'Vrouwenagenda voor Jeruzalem'
- 26 jongerenorganisaties in Gaza werken aan een *civic peace* project. 50 jongeren volgen een training. Er zijn posters gemaakt en verspreid en er is een documentaire over *civic peace* gemaakt. Er zijn 5 buurtbijeenkomsten geweest.
- Ruim 300 mensen aanwezig bij diverse bijeenkomsten in Nederland tijdens de

'Zesdaagse voor Gerechtigheid en Vrede'

- 4 Nederlandse scholen, 10 klassen (ca. 250 leerlingen) en 8 Palestijnse scholen met ca. 200 leerlingen nemen deel aan het onderwijsproject *Sharing Stories*

Irak

Blijven zoeken naar oplossingen

Aanslagen in Irak zijn aan de orde van de dag. Bovendien vinden ook etnische zuiveringen plaats en de situatie van minderheden wordt steeds benarder. Het dagelijkse geweld en de onderlinge haat tussen de verschillende groepen maakt het werk van maatschappelijke organisaties in Irak, drie jaar na de val van het oude regime, nog steeds erg moeilijk. Alleen in het Koerdische gedeelte is er relatieve ruimte voor maatschappij-opbouw.

Context

Echte helden

Sinds de aanslag op de sjiietische Heilige moskee in Samaraa in februari 2006, nemen de gevechten tussen de sjiieten en soennieten

alleen maar toe. Zwaarbewapende milities uit de verschillende groeperingen tekenen voor de gewelddadigheden. Vooral in Bagdad verslechtert de situatie. De regering heeft, ondanks de militaire steun van de Amerikanen, geen enkele greep op de bijna uitzichtloze situatie. Tegen die achtergrond proberen Irakezen van lokale organisaties, met steun van het IKV en gevaar voor eigen leven, het tij te keren.

Doelstelling en strategie

Krant krijgt meer gewicht

Het IKV wil door het versterken van verschillende maatschappelijke vredesinitiatieven een bijdrage leveren aan vrede en politieke stabiliteit in Irak. Bevordering van interetnische en interreligieuze communicatie tussen de verschillende groeperingen in Irak is een tweede doelstelling.

De slechte veiligheidssituatie en het toenemend geweld schreeuwen bijna om meer internationale aandacht en betrokkenheid voor Irak.

Het IKV neemt die verantwoordelijkheid en werkt sinds 2003 in het geteisterde land.

Lokale partnerorganisaties bijvoorbeeld zetten trainingen in mensenrechten op, houden publieksdebatten over democratie en stimuleren participatie van burgers in de opbouw van hun maatschappij. Verder bevorderen deze organisaties dialoog tussen de verschillende etnische en religieuze groepen en zetten zo een stap in de richting van vrede en verzoening.

Partners Iraqi Al-Amal, die zich richt op vrouwen en jongeren, en de Studentenliga voor Mensenrechten organiseren bijeenkomsten over huiselijk geweld, de juridische positie van vrouwen en politieke participatie van vrouwen. Medewerkers van de partners ontvangen ook zelf scholing in bijvoorbeeld het managen van een organisatie of het geven van trainingen.

Twee partners brengen een publicatie uit; de Studentenliga voor Mensenrechten tekent voor een nieuwsbrief en de krant Awene verschijnt wekelijks. Het IKV schaft nieuwe drukpersen en een snijmachine voor deze krant aan. Daarnaast haalt het IKV wetenschappers en studenten in Irak uit hun isolement en brengt hen in contact met studenten uit andere landen van het Midden-Oosten.

Resultaten

Tekenen van hoop

Ondanks al het geweld, aanslagen en ontvoeringen slagen Irakese jongeren erin steeds meer deel te nemen aan het publieke debat in hun land. Hetzelfde geldt voor groepen vrouwen. Verder leggen Irakese studenten contact met studenten in de rest van het Midden-Oosten. Een ander lichtpunt is de krant Awene; die wordt meer en meer gelezen en behoudt haar onafhankelijkheid.

Toekomstplannen

Inzetten op het proces van een nationale dialoog tussen de verschillende groeperingen in Irak en vooral jongeren stimuleren hieraan deel te nemen. Daarnaast zal volgend jaar aandacht worden besteed aan de situatie in Kirkuk, waar het gevaar van etnische zuivering groot is vanwege het referendum (eind 2007) over de toekomst van Irak. De inwoners beslissen dan of de stad bij de Koerdische Federatie gaat horen of onder bestuur blijft van Bagdad.

Feiten & cijfers

- 3 mobiele klinieken voor het behandelen van huiselijk geweld tegen vrouwen
- 6 workshops over juridische zaken en sociale plus politieke educatie
- 5 trainingen voor vrouwen in vijf verschillende steden
- 4 seminars over burgerparticipatie georganiseerd in vier Irakese ministeries
- 2 campagnes georganiseerd op de universiteit van Bagdad
- 120 jongeren uit verschillende delen van Irak doen mee aan symposium in Sulaymania
- 2 keer een bijeenkomst van het Midden-Oosten Jongeren netwerk in Amman en in Istanboel

Marokkaanse cultuur zichtbaar in Parijs

Marokko

Laveren tussen uitersten

De aanslagen van 2003 in Casablanca hebben Marokko op haar grondvesten doen schudden. Het geweld zet de democratische hervormingen zoals persvrijheid, die sinds het bewind van koning Mohammed VI doorgevoerd worden, onder druk. Op een ander vlak echter is er wel degelijk vooruitgang te zien en het uitwisselingsproject waarbij Marokkaanse leerlingen direct kunnen communiceren met leeftijdgenoten in Nederland, is een groot succes.

Context

'Onafhankelijke' media

In mei arresteert de Marokkaanse politie, na geruchten over een islamitisch oproer, een groot aantal aanhangers van Al Adl Wahl

Ihsane; de grootste islamistische beweging van Marokko. Hoewel de arrestanten weer vrij snel vrijkomen, laat de Marokkaanse overheid hiermee zien de islamisten nog altijd scherp in de gaten te houden. Een groep mensen, die opgepakt is na de aanslagen in Casablanca, zit nog altijd een straf uit zonder dat sprake is van een echte bewijsvoering.

Marokko laveert tussen liberale stromingen, voor wie de democratische hervormingen niet snel genoeg gaan, en de islamisten. Om die laatsten niet al te erg tegen de haren in te strijken, verdwijnt het Arabisch-talige tijdschrift Nichane uit de schappen na een artikel met moppen over de islam. Eerder werd onder meer het populaire Journal Hebdomadaire een boete van drie miljoen Dirham (ca. 270.000 euro) opgelegd vanwege een verhaal over de Westelijke Sahara.

Doelstelling en strategie

Sharing Stories

Het IKV wil in Marokko een bijdrage leveren aan verdere democratisering en in debat treden met

islamistische bewegingen. Daarnaast werkt het IKV mee aan de interculturele dialoog tussen Marokko en Nederland, zodat spanningen tussen jongeren uit deze bevolkingsgroepen kunnen verminderen.

Voor het IKV is 2006 een jaar van consolidatie en voorbereiding. Na het drukke Marokkojaar 2005 wordt het jaar erop vooral gewerkt aan het opzetten van nieuwe activiteiten. Het IKV fungeert hierbij vaak als partner voor andere maatschappelijke organisaties die met jongeren, media, mensenrechten, migratie of identiteit werken. Begin 2006 brengt het IKV een verhalenbundel over het succesvolle onderwijsproject *Sharing Stories* uit. Deze vindt gretig aftrek onder Nederlandse scholen. Een aantal scholen gaat zelfstandig door met de uitwisseling. Het ministerie van Onderwijs Cultuur en Wetenschappen is zo onder de indruk van *Sharing Stories*, dat ze om een vervolgproject vraagt. Het IKV zoekt daarom aanvullende organisatorische en financiële capaciteit om in 2007 het project aan een grotere groep scholen te kunnen aanbieden. Mediaorganisatie Press Now benadert het IKV om een gezamenlijk project op te zetten voor het ondersteunen van onafhankelijke media in Marokko. Zowel capaciteitsopbouw, inhoudelijke journalistieke ondersteuning en debatten over en onderzoek naar de rol van de media – vooral in de omgang met de islamistische bewegingen – vinden hierin een plek. In november gaat het project van start.

Ook het Nederlandse Helsinki Comité wil graag actief worden in Marokko, en vraagt het IKV gezamenlijk een conferentie te organiseren rond de thema's migratie, terrorisme en mensenrechten. In november 2006 vindt een publiek debat in Amsterdam plaats, gevolgd door een conferentie met beleidsmakers in Den Haag.

Resultaten

Complimenten van ministerie

Het IKV behaalt in 2006 een aantal aantoonbare mooie successen in haar werk voor Marokko. Een conferentie en publieksbijeenkomst over migratie en mensenrechten in de strijd tegen

het terrorisme in Nederland en Marokko, trekt maar liefst 180 beleidsmakers en andere geïnteresseerden. Een ander belangrijk resultaat is de erkenning door het Ministerie van Onderwijs van het belang van het onderwijsproject *Sharing Stories*. Het departement vraagt het IKV het project uit te breiden naar een meerjarig traject, waaraan elk jaar 20 tot 25 Nederlandse en even veel Marokkaanse scholen kunnen deelnemen

Toekomstplannen

In 2007 wordt het mediaproject met Press Now uitgevoerd. Ook staat een documentaire over *Sharing Stories* gepland. Daarnaast wordt ingezet op een vervolg voor *Sharing Stories* met een groot aantal Nederlandse en Marokkaanse scholen in het schooljaar 2007-2008. In samenwerking met het Nederlands Helsinki Comité zal de relatie tussen terrorisme(bestrijding) en mensenrechten prominent onder de aandacht worden gebracht.

Feiten & cijfers

- Ruim 180 aanwezigen bij debatten over migratie, terrorisme en mensenrechten.
- 500 exemplaren van de verhalenbundel *Sharing Stories* verspreid
- Enkele honderden mensen kennen *Sharing Stories* uit eerste hand; door publicaties in onder meer het vakblad *Didactief* bereikt het project duizenden geïnteresseerde docenten en leerlingen

Azië

Molukken **Het geluid van vrede**

De duizend eilanden van de Molukken in Indonesië vormen in 2006 niet het doelwit van terroristische aanslagen. Maar de onderlinge relaties tussen christenen en moslims verbeteren niet echt. Nog steeds vinden over en weer geweldadigheden plaats. Om die spiraal om te buigen, biedt het IKV krachtig steun aan Radio Baku Bae. Een prima instrument met een groot bereik om vredesgeluiden meer kans te geven.

Context

Broeierige atmosfeer

In 2006 blijven de Molukken gevrijwaard van terroristische aanslagen. Toch broeien op verschillende eilanden nog steeds conflicten, die soms hoog opblaaien. Maar op het eiland Ambon is het rustig. Op het eerste gezicht lijkt de nieuwe burgemeester van Ambon het goed voor te hebben met zijn burgers. Zowel in islamitische als in christelijke wijken wordt de infrastructuur verbeterd.

Toch zijn de factoren die in 1999 allerlei conflicten uitlokten nog steeds aanwezig. Christenen en moslims leven gescheiden en de onteigening van grond gaat door. Dat getouwtrek om vruchtbare grond leidt regelmatig tot nieuwe conflicten tussen verschillende etnische groepen.

Doelstelling en strategie

Bevlogen activisten

Communicatie bevorderen tussen groepen die elkaar nog geen tien jaar geleden bevochten op leven en dood is de belangrijkste doelstelling van het IKV in de Molukken. Hiermee ondersteunt de organisatie het democratisch proces dat langzaam op gang komt.

Het IKV ondersteunt om die reden het onafhankelijke *community* radiostation dat in de hele provincie Molukken (1000 eilanden) moet worden gehoord. Met het geld van de vredesweekcampagne die het IKV samen met de Wilde Ganzen in 2005 heeft gevoerd, doet mediagroep Vox Populi aankopen voor het station. Het zou oorspronkelijk radio Vox Populi

heten, maar om de naamsherkenning te vergroten, kiezen de initiatiefnemers voor de naam Radio Baku Bae. Die verwijst ook naar de Molukse vredesbeweging Baku Bae Peace Movement en betekent 'de vredesbeweging die mensen bijeenbrengt'. Het station voorziet in doordachte informatie aan alle bevolkingsgroepen, voorkomt daarmee misverstanden en brengt mensen met verschillende religieuze en etnische achtergronden bijeen.

Het is een dankbaar instrument om conflicten te voorkomen, te beperken en de verschillende partijen met elkaar in gesprek te laten komen. De journalisten van mediagroep Vox Populi, die twee jaar geleden als bevlogen activisten het idee voor dit radiostation lanceerden, hebben inmiddels belangrijke maatschappelijke posities ingenomen in de Molukse samenleving. Ze werken bij radio en televisie of bij andere onafhankelijke organen die toezicht houden op de verkiezingen. In 2006 neemt Radio Baku Bae zestien jonge journalisten aan en verzorgt ook hun opleiding.

Resultaten

Molukse mediaveld

De elf groepen die de vredesbeweging Baku Bae Peace Movement vormen, hebben ieder hun eigen activiteiten op het gebied van onderwijs, huisvesting, traumahulpverlening, verzoening en interreligieuze dialoog. Ook het publiceren van kranten en tijdschriften horen daarbij. Elke deelnemende organisatie heeft een eigen belang bij het radiostation, dus ook de onderlinge relaties hebben aandacht nodig. Het IKV versterkt die relaties en bundelt de krachten in het mediaproject radio Baku Bae. Het radiostation biedt ook de mogelijkheid om via een lobby de uitstraling van de groepen richting overheid, beleidsmakers en het publiek van de verschillende organisaties te vergroten. Verder trekt ook de website van Radio Baku Bae iedere dag bezoekers.

Voor het technische gedeelte van de inrichting van het radiostation is de hulp ingeroepen van de Nederlandse media organisatie Press Now.

Een consultant brengt de werkprocessen van het Molukse mediaveld in kaart en geeft adviezen.

Toekomstplannen

Het IKV zet voor 2007 in op een verdere versterking van de Baku Bae Peace Movement. Er zal een vertaalslag gemaakt worden om van intenties naar concrete actieplannen te gaan.

Cijfers & feiten

- 4 maanden hulp van consultant in Ambon
- 16 nieuwe medewerkers opgeleid voor radiostation

Steun voor Kasjmir vanuit Nederland

Kasjmir

Eindelijk een eigen stem

Het conflict over Kasjmir tussen India en Pakistan bereikt in 2006 de agenda van het Europese parlement. Dankzij het IKV, dat stevig inzet op beleidsbeïnvloeding van Europarlementariërs, krijgen de burgers van Kasjmir een stem. Want nog steeds wordt veel te veel over hun hoofden heen beslist. Maar ook via andere internationale fora wordt onder meer intimidatie van burgers en mensenrechtenschendingen aan de kaak gesteld.

Context

Mondiaal gevaar

Kasjmir wordt door de nucleaire giganten India en Pakistan in de houdgreep gehouden. Beide landen claimen het bestuur over de regio, sinds de Britten zich in 1947 uit Azië terugtrokken. In 2000 vragen Indiase en Pakistaanse vredesactivisten aan het IKV hen te steunen in vredesopbouw en conflictoplossing. De dreiging van een nucleair conflict tussen India en Pakistan met Kasjmir als 'Nuclear Flashpoint' is daartoe de belangrijkste aanleiding. In 2006 gaat India een innige nucleaire samenwerking aan met de USA en Rusland. Pakistan is op dat moment al een cruciale bondgenoot voor het Westen (USA en Europa) in de war-on-terror en in de oorlog in Afghanistan. In deze context vormt het conflict over Kasjmir een mondiaal gevaar.

Doelstelling en strategie

Europa doet mee

Het IKV wil in de Indiase deelstaat Jammu & Kasjmir democratisering 'van onderop' bevorderen, zodat burgers hun eigen politici, diplomaten en militairen kunnen aanspreken op hun verantwoordelijkheid om het conflict op te lossen. In Pakistaans Kasjmir, Azad Jammu Kasjmir, is het doel te benadrukken dat het conflict over Kasjmir alleen duurzaam opgelost kan worden met deelname van (vertegenwoordigers van) de Kasjmiri zelf in de vredesonderhandelingen tussen Pakistan en India.

Tijdens het Wereld Sociaal Forum, dat in maart in het Pakistaanse Karachi wordt gehouden, houdt het IKV met diverse maatschappelijke organisaties uit Pakistan en Pakistaans Kasjmir, workshops over de hulpverlening na de aardbeving van 2005. Zeer veel energie vergt het organiseren van een groot politiek forum over Kasjmir. Het gaat erom kritische interactie tussen burgers en politici te stimuleren. Een ernstige beperking is dat vanwege de grote schaal - vele duizenden bezoeken het forum - de politieke retoriek toch overheerst. Desondanks is het een groot succes dat zoveel politieke leiders op het podium achter één tafel zitten. Zonder de inzet van IKV zou dat absoluut niet mogelijk zijn geweest. Ook biedt het

Wereld Sociaal Forum een platform voor de vredesactivisten uit Indiaas Kasjmir. Zij spreken expliciet over hun werk en de mensenrechtensituatie in de conflictregio.

Het IKV voert in 2006 ook een intensieve lobby richting Europarlementariërs over welke rol Europa kan en wil vervullen in het conflict over Kasjmir. Tijdens de conferentie *Global Discours on Kashmir*, georganiseerd door Europarlementariërs en het Kashmir Center te Brussel, behoort ook het IKV tot de sprekers. Europarlementariërs reizen naar Kasjmir en ontmoeten de partnerorganisatie van het IKV. Zo leren ze 'het dagelijkse gezicht' van het conflict kennen. De parlementariërs zien hoe burgers werken aan conflictoplossing en wat de verwachtingen zijn van de inwoners van Kasjmir.

Deelname aan conferenties en seminars is essentieel om de inbreng van onafhankelijke *civil society* organisaties als het IKV en haar partner Jammu & Kashmir Coalition of Civil Society (JKCCS) te verwoorden; in fora van vooral politiek gelieerde lobbies en experts. Daarom ook wordt het standpunt van gewone burgers uit Kasjmir ingebracht tijdens de Washington Conference en de Haagse Peace Palace Conference.

Resultaten

Succesvolle partner

Naast de succesvolle lobby richting het Europese Parlement timmeren het IKV en haar partner JKCCS ook op andere terreinen flink aan de weg. JKCCS bijvoorbeeld ontvangt de Reebok Mensenrechtenprijs (voor jonge activisten wereldwijd) en de Ludovic Trarieux Award (prijs van advocatenorde). Verder publiceert JKCCS in juni 2006 het rapport *State of Human Rights 1990-2005*; 350 pagina's over 15 jaar mensenrechtenschendingen in Jammu & Kasjmir door zowel regering als oppositie. Het gaat over de militarisering van het dagelijkse leven, zoals het confisqueren van scholen en ziekenhuizen door leger en veiligheidsdiensten en over de Black Laws. Zaken die een ernstige inperking van burgerrechten vormen. Overigens bezoekt in april 2006 een aantal Nederlandse en Duitse advocaten hun collega's in Kasjmir. In Nederland organiseert het IKV, op de dag dat

de Tweede Kamer het besluit over de missie naar Uruzgan op de agenda heeft staan, het debat *Shifting Borders*. Een van de vragen die ter sprake komt; wat betekent de oorlog in Afghanistan voor Kasjmir?

Toekomstplannen

De discussie over het conflict in Kasjmir staat op de internationale agenda: het is zaak de stem van de burgers te laten doorklinken in de debatten die met name door politici gedomineerd worden.

Cijfers & feiten

- 2 internationale prijzen voor JKCCS
- 3 internationale conferenties: inbreng stem van Kasjmiri burger

Opmerkelijke prijzen

Internationale erkenning voor het werk van de coalitie van burgergroeperingen in Jammu & Kasjmir komt onder meer in de vorm van twee internationale prestigieuze prijzen. Dat betekent een enorme morele aanmoediging voor de Kasjmiri activisten, en biedt hen mogelijkheden om op internationaal niveau aandacht voor het conflict te vragen en het eigen netwerk uit te breiden. Voorman Parvez Imroz krijgt van de Indiase autoriteiten geen toestemming om de onderscheiding persoonlijk in ontvangst te nemen in Bordeaux. Het IKV voert daarom samen met Amnesty International en Advocaten zonder Grenzen een lobby om het paspoort en visumprobleem aan te kaarten. Er vindt een demonstratie tegenover de Indiase Ambassade in Den Haag plaats en GroenLinks Kamerlid Karimi stelt kamervragen. Deze leiden tot de toezegging dat de kwestie tijdens de EU-India Top besproken zal worden.

Prijzen kennen ook hun schaduwkanten als democratie nog broos is. Lokale politici blijken namelijk de aandacht en waardering van burgeractivisten als concurrentie te ervaren. Ook binnen de vredesbeweging zelf is het zaak steeds te benadrukken dat de eer het collectief aangaat. En niet het onderscheiden individu; om onderlinge afgunst en

Organisatie

Grootste vredesbeweging

IKV en Pax Christi Nederland kiezen voor een strategisch samenwerkingsverband. De intentieverklaring voor die keuze wordt eind 2005 voorgelegd aan het personeel, de lidkerken en de achterban en ondertekend in 2006. Het is een belangrijke stap die veel steun en waardering ontvangt uit de IKV achterban.

De subsidie voor 2007 t/m 2010 bij het Ministerie van Ontwikkelingssamenwerking kan nu worden ingediend onder de naam van het nieuwe samenwerkingsverband. Die luidt stichting Samenwerkingsverband IKV Pax Christi en wordt als zodanig bij de notaris vastgelegd. Het besluit tot samenwerken is geen fusie van beide werkorganisaties, omdat zowel de Stichting IKV als de Vereniging Pax Christi Nederland blijven bestaan.

Kort nadat de naam van het samenwerkingsverband bij de notaris is ingediend, vindt een bestuursvergadering plaats. Van een aantal IKV-bestuursleden wordt afscheid genomen. Zij zijn vele jaren actief voor het IKV en zien de oprichting van de Stichting en de voorbereiding om tot het samenwerkingsverband te komen als een mooi moment om afscheid te nemen en het stokje over te geven aan nieuwe bestuursleden. Andere bestuursleden stappen over naar de nieuwe 'Raad van Toezicht op de Stichting Samenwerkingsverband IKV Pax Christi'.

Door de oprichting van het samenwerkingsverband IKV Pax Christi, dat op 1 januari 2007 operationeel wordt, treden ook veranderingen in de bestuurlijke structuur in werking. Beraad en dagelijks bestuur zijn samengevoegd tot één Stichtingsbestuur, met acht kerkelijke en vijf kwaliteitszetels. Het bestuur draagt de eindverantwoordelijkheid voor het beleid van de werkorganisatie. De beleidsvoorbereiding en dagelijkse uitvoering van het beleid berust bij de directeur, die tevens lid van het bestuur is. Daarnaast is er een Raad van Toezicht opgericht (en het bijbehorend Reglement voor de

Raad van Toezicht vastgesteld), die toezicht houdt op het algemeen beleid, de identiteit van het IKV bewaakt en de effectiviteit van de inzet van mensen en middelen beoordeelt.

IKV-bestuurders per 31 december 2006

Marijke van Grafhorst, voorzitter
Paul van Oosten
Frans-Bauke van der Meer
Frans van Sark
Jack Bogers
Frank Jan de Graaf
Ben Schennink
Johan Strijk
Jan van Montfort, directeur tot 13 oktober 2006
Jan Bakker, interim directeur per 31 oktober 2006

Raad van Toezicht per 31 december 2006

John Grin - voorzitter
Karel Blei
Peter van der Vlies

Personeelsvertegenwoordiging

Met het oog op de groeiende organisatie en de op handen zijnde integratie van de werkorganisatie met Pax Christi, wordt eind 2005 een personeelsvertegenwoordiging (PVT) opgericht. De verkiezingen vinden in januari 2006 plaats en kort daarna wordt de PVT geïnstalleerd. De personeelsvertegenwoordiging telt drie leden, zoals gangbaar is voor organisaties die bestaan uit minder dan 50 personeelsleden. De PVT komt wekelijks bij elkaar en heeft ongeveer één keer per maand overleg met de directeur. In 2006 adviseert de PVT de directeur met name over personele zaken die te maken hebben met de fusie met Pax Christi. Het Sociaal Plan dat wordt geschreven met het oog op de samenwerking, wordt door de PVT van advies voorzien. De PVT van het IKV werkt nauw samen met de eveneens opgerichte PVT van Pax Christi. Samen treffen de PVT's voorbereidingen voor de oprichting van een ondernemingsraad begin 2007.

Personeelsbeleid

De nieuwe structuur die in 2005 is ingezet – meer in teamverband werken en een thematische aanpak – vereist dat de functie-omschrijvingen van de medewerkers beter worden omschreven. Een externe consultant helpt bij deze taak. Verder is de organisatie met 1 fte gegroeid. Ook in 2006 blijkt de organisatie erg in trek bij studenten die hun stage bij het IKV willen vervullen. Sommige stages zijn in het kader van een onderzoek; andere zijn meer uitvoerend van aard.

Als voorbereiding op de komende samenwerking met Pax Christi, stemmen de personeelsleden van IKV al veel af met hun toekomstige collega's. Ook is er een aantal organisatiebrede personeelsontmoetingen. Door de integratie met Pax Christi worden tijdelijke arbeidscontracten niet verlengd, tenzij duidelijk is dat in het nieuwe samenwerkingsverband ook behoefte blijft aan de functie.

Verzuimcijfers 2006 ten opzichte van voorgaande jaren:

Jaar	Totaal %	Kort (> 7 dagen) %	Middel (8 t/m 42 dagen) %	Lang (> 42 dagen) %	Landelijk gemiddelde %
2005	1,71	46,4	19,47	34,14	4,0
2006	2,86	23,8	12,82	63,39	*

Personeelsformatie	Op 31-12-2006	
Afdeling	Aantal personen	Aantal fte's
Europa	7	5,5
Midden Oosten & Azië	7	5,64
Thema teams	4	2,84
Communicatie	3	1,9
Ondersteuning (Fin.Afdeling, Personeel & Organisatie, administratie)	4	5,4
Ondersteuning (management)	1	1,0
Totaal	26	22,28

Overige ondersteuning	Totaal 2006	
	Aantal personen	Aantal fte's
Werkervarings-plek	1	0,5
uitzendkrachten	1	0,8
Stagiaires	10	8,1

Thematische aanpak

De wereld is er de afgelopen jaren niet eenvoudiger op geworden. Spanningen met islamitische landen nemen toe, de Bovendien verlopen hervormingsprocessen in bijvoorbeeld de Balkanlanden, de Kaukasus, maar ook op de Molukken, moeizamer dan verwacht. Daarnaast verschijnen ook kernwapens, door de nucleaire ambities van landen als Noord-Korea en Iran, weer op de internationale agenda.

Om meer greep te krijgen op deze complexe problemen, maakt het IKV in 2006 extra werk van de interne beleidsdiscussies over zaken als democratisering, human security, de positie van vrouwen in conflict en de rol van religieuze gemeenschappen in conflictsituaties. Twee medewerkers zijn hiervoor vrijgemaakt. Door middel van gericht onderzoek en interne bijeenkomsten proberen deze thematische medewerkers samen met de IKV-projectleiders meer greep te krijgen op deze complexe thematiek. Zo worden diverse interne bijeenkomsten gewijd aan democratisering en vredesopbouw. Democratisering is een lastig proces, dat vaak ook tot nieuwe conflicten kan leiden. Hoe kan een vredesorganisatie democratisering zo helpen inrichten dat een duurzame oplossing van conflicten dichterbij komt? Die vraag wordt, mede aan de hand van rapporten en onderzoeken, tijdens interne overleggen aan de orde gesteld. Op een zelfde wijze probeert het IKV meer greep te krijgen op de vraag hoe in tijden van conflict de burgers het beste beschermd kunnen worden.

De VN hebben het principe *responsibility to protect* omarmd; dat is een belangrijke stap. Niet zozeer het denken vanuit staten is dan aan de orde, maar het perspectief van de (bedreigde) burger. Maar wat dat concreet inhoudt, in een land als Irak waar het geweld elke dag toeneemt of in totaal gemilitariseerde regio's als Kasjmir, is niet zo duidelijk. Het IKV werkt sinds jaar en dag intensief met partners in deze gebieden en over de bescherming van burgers wordt veel

gesproken. Wat kunnen burgers zelf doen, wat eisen we van nationale overheden, wat moet de inzet van de internationale gemeenschap zijn? Projectleiders kunnen veel van elkaar leren door ervaringen uit te wisselen en dat geldt natuurlijk ook voor de partners. Zo biedt in 2006 een bezoek van activisten uit de Kaukasus aan Kasjmir beide IKV-partners veel nieuwe inzichten op.

Religie en ontwikkeling

Als vredesorganisatie van en voor de kerken is het IKV de laatste jaren ook meer aandacht gaan besteden aan de rol van religieuze gemeenschappen in conflictgebieden. Het IKV neemt actief deel aan het Kennisforum Religie en Ontwikkeling. IKV en BBO voeren in 2006 samen een onderzoek uit naar het spreken van religieuze leiders in Bosnië-Herzegovina. Tijdens een conferentie in de Bosnische stad Trebinje worden interviews gehouden en voorlopige bevindingen besproken met vertegenwoordigers van alle religieuze groepen in het land (orthodoxen, katholieken, moslims en joden).

Gender en gelijkheid

In 2006 vervolgt het IKV haar activiteiten op het gebied van gender-gelijkheid. Er wordt hard gewerkt aan een genderbeleidsplan dat gelijkheid tussen mannen en vrouwen binnen het programma- en projectenwerk van het IKV moet waarborgen. Twee stafmedewerkers houden zich, naast hun andere taken, met dit onderwerp bezig. Zij concluderen dat vrouwen in conflictgebieden – voorafgaand, tijdens en na een oorlog - een kwetsbare positie innemen. Maar ook dat juist vrouwen een belangrijke rol spelen in vredes- en verzoeningsprocessen. Het IKV moet zich van deze beide 'rollen' van vrouwen in conflictsituaties bewust zijn in haar werkzaamheden.

De twee stafmedewerkers volgen de training *gender and peacebuilding* in Roemenië en organiseren gedurende het jaar een aantal interne bijeenkomsten waarin gender centraal staat. Eind 2006 ronden ze hun beleidsstuk over gender af. Vaststelling en implementatie van het stuk moet in 2007 plaatsvinden.

Jongeren als doelgroep

Jongeren zijn een belangrijke doelgroep van het IKV. Niet voor niets luidt een oude wijsheid; jongeren hebben de toekomst. In 2006 worden tal van activiteiten georganiseerd om deze groep bij het vredeswerk te betrekken. Daarnaast wordt het IKV regelmatig benaderd door jongeren die bijvoorbeeld een stage willen vervullen op het IKV-kantoor, willen deelnemen aan een uitwisselingsproject of een tijdje bij een IKV-partner willen werken.

In 2006 werkt een aantal enthousiaste jongeren als stagiair aan IKV-projecten. Zoals de vierde editie van het uitwisselingsproject 'Verhalen over Oorlog'. Weliswaar zijn de voorbereidingen voor een uitwisseling met jongeren uit Marokko en jongeren in Noord-Irak vergevorderd, maar moet die helaas op grond van logistieke redenen en veiligheidsoverwegingen worden afgeblazen.

Een van de stafleden steekt ook veel energie in een jongerenbeleidsstuk. Het stuk wordt met veel enthousiasme ontvangen door de collega's en biedt een goede basis voor de voortzetting en uitbreiding van het jongerenwerk in 2007. Vooruitlopend op de samenwerking met Pax Christi vinden in 2006 regelmatig gezamenlijke activiteiten plaats op het gebied van jongeren. De coördinator Jongeren van Pax Christi en de IKV-projectleider 'Verhalen over Oorlog' bereiden een jongerenuitwisseling Midden-Oosten voor, die voor 2007 op het programma staat.

Len Munnick tekent al jaren voor de IKV Vredeskrant

Communicatie wérkt

De afdeling communicatie slaagt erin met zeer beperkte middelen de bekendheid van het IKV te behouden en te vergroten onder nieuwe doelgroepen. De oude en nieuwe achterban wordt in 2006 op vele manieren betrokken bij het vredeswerk.

Het IKV onderhoudt ook in 2006 intensief contacten met allerlei actieve lokale, regionale en nationale groepen. Zo doen IKV-medewerkers mee aan de netwerklunch van het alternatieve parlement de Derde Kamer, organiseren IKV'ers verschillende workshops op landelijke bijeenkomsten, zoals het Nederlands Sociaal Forum en nemen ze volop deel aan expertmeetings rondom specifieke onderwerpen. Daarnaast worden lezingen gegeven, bijvoorbeeld ter ere van Wereldvrouwendag of tijdens bijeenkomsten van lokale groepen zoals het Haags Interkerkelijk Vredeswerk. Ook geven medewerkers diverse gastcolleges op universiteiten in Amsterdam en Utrecht en wordt er met studentenverenigingen en de jongerenafdelingen van politieke partijen gewerkt.

Het IKV slaagt er ook in nieuwe doelgroepen aan zich te binden; zoals migranten en mensen uit de diaspora. Uiteraard besteedt de vredesbeweging ook tijd en energie aan groepen waarmee ze al langer werkt. Zoals jongeren die vanwege studie of werk geïnteresseerd zijn in het IKV en de natuurlijke achterban uit kerken en parochies.

Traditionele Nieuwjaarsborrel

Op 17 januari organiseert het IKV zijn nieuwjaarsborrel in theater Concordia in Den Haag. De borrel staat in het teken van inter-etnische en interreligieuze dialoog. Het is een middag met discussie, film en vooral bedoeld om te netwerken. Op die dag presenteert het IKV ook zijn brief aan alle gemeenteraden om aandacht te vragen voor de bevordering van het burgerschap in Nederland maar ook in de conflictgebieden.

Meerdere grote publieksmanifestaties in 2006

Publieksmiddelen

De communicatie-medewerkers zijn op vele fronten actief. Om het werk van het IKV zo goed mogelijk voor het voetlicht van het 'grote' publiek te brengen. Dat lukt met een actief mediabeleid en de inzet van verschillende informatiedragers. Een aantal middelen op een rij.

IKV in de media

Het IKV voert ook in 2006 actief de publieke discussie in de media over actuele vraagstukken van oorlog en vrede. Zo worden opiniestukken van medewerkers gepubliceerd in diverse landelijke media en wordt actief meegedaan aan radiodebatten en tv/optredens. Drie medewerkers worden getraind in mediawoordvoering. Alleen al de Vredesweek campagne levert tal van artikelen op in kranten en tijdschriften.

IKV nieuwsbrief

De oplage van de nieuwsbrief blijft stabiel op 12.000 exemplaren. Het is een voorname bron om de ouder wordende donateurs betrokken te houden bij het werk van het IKV.

Vlugschrift

Het IKV start met het Vlugschrift, een email-schrijven, waarin actuele onderwerpen op het gebied van vrede en veiligheid op polemische wijze worden belicht en wordt opgeroepen tot reactie. Het Vlugschrift wordt in een oplage van 2300 verspreid en vindt zijn weg in andere media. Zo leidt een artikeltje in het Vlugschrift met de titel 'Voetbal is oorlog' ten tijde van de start van het Wereld Kampioenschap voetbal, tot een levendig debat in de regionale dagbladen.

Website

Ook dit jaar groeit weer het aantal bezoeken aan de IKV-website. Het IKV geeft prioriteit aan het 'up to date' houden van de site. Elke dag worden nieuwe berichten op de diverse pagina's geplaatst. Het Vlugschrift en het digitale spel 'De ander dat ben jij' zorgen voor een verhoging van het aantal hits.

Wilde Ganzenactie

Ook dit jaar start het IKV samen met de Wilde Ganzen een Wilde Ganzenactie. Er wordt gevlogen voor vredeshuizen in Azerbeidzjan

Jong en oud op verjaardagsfeest IKV

en Nagorno Karabach. Ten behoeve van de actie worden er tijdens de Vredesweek 2006 radio- en tv-spots uitgezonden. Vier vredesactivisten zijn aanwezig bij de start van de campagne. Ze geven lezingen aan allerlei lokale kerkelijke en vredesgroepen in Nederland. Een foto-expositie ondersteunt de lezingen van de vredesactivisten. De actie levert 85.000 euro op.

Een lint van activiteiten

Het IKV organiseert, activeert, produceert en reageert in 2006 op allerlei mogelijke manieren, momenten en podia. Dat varieert van aanstekelijke debatten over grote vredesvraagstukken tot speciale bijkomsten voor kinderen. Een goed doordachte communicatie-strategie speelt daarin een belangrijke rol. Met als resultaat; tal van binnen- en buitenlandse gasten geven acte de presence op diverse IKV-gekleurde manifestaties. Een greep uit het lange lint van hoogtepunten.

Terrorisme in de polder

Op 21 maart houdt het IKV samen met debatcentrum Tumult en Pax Christi de voorbereidingsbijeenkomst voor de Vredesweek 2006. Dit debat, met als titel 'Terrorisme in de Polder', gaat over angst, radicalisering, dreiging van terrorisme in Nederland en werken aan vrede.

Boek tegen EU-visumbeleid

Het IKV ondersteunt de koepelorganisatie *Citizens' Pact for South Eastern Europe* in een campagne tegen het visumbeleid van de EU ten aanzien van de Balkan. Het visumbeleid berooft jongeren van de mogelijkheid hun vleugels uit te slaan en de wereld te ontdekken. Dat levert een generatie van gefrustreerde jongeren op die hun 'enclave' niet uitkomen. In tal van Europese landen vinden discussies plaats. Op 23 maart wordt in de Balie in Amsterdam het boek *The best stories from the visa queues* gelanceerd. De schrijvers Ronald Giphart, Manon Uphoff en Rosita Steenbeek dragen stukken voor uit het boek. De avond wordt afgesloten met een DJ-VJ-sessie.

Het dreigende conflict om Iran

Op 27 april houdt het IKV een seminar om een rapport over Iran's nucleaire programma te presenteren. Het stuk is een gezamenlijk product van het IKV en Pax Christi. Farah Karimi, buitenlandwoordvoerder van GroenLinks en Tom Sauwers, docent aan de Universiteit van Leuven, geven hun mening over het rapport en Karel Koster, één van de schrijvers, reageert. Ze gaan ook in discussie met de zaal waarin veel mensen uit de Iraanse diaspora zitten.

Words are louder than a bomb

Zo luidt het motto van de Bazaar 2006 die het IKV op 14 mei 2006, samen met Hivos en GroenLinks, houdt in de Melkweg in Amsterdam. Met debatten over de politieke Islam, de botsing van culturen plus de cartoonrellen, de positie van de vrouw en de situatie in Iran. Er zijn ook interviews met Joris Luyendijk, Joost Lagendijk, Chat Blakeman, Alastair Crooke en Dr. Thuwayba Bint Ahmed al Barwani. Films, muziek, cabaret plus optredens van de rapcrews D.A.M., Arkasokak en Salah Edin zorgen voor een feestelijk tintje tijdens deze editie van de Bazaar.

Zesdaagse voor Gerechtigheid en Vrede

In mei en juni vinden diverse geslaagde IKV-bijeenkomsten plaats over Israël en de Palestijnse gebieden. Wat is de betekenis – zowel religieus, cultureel als politiek – van Jeruzalem voor Israëliërs en Palestijnen?

En hoe kan Jeruzalem, in plaats van splijtzwam te zijn, bijdragen aan een oplossing van het conflict? Prominente sprekers uit Israël en de Palestijnse gebieden komen daarvoor naar Nederland: Hanna Siniora, lid van de Palestijnse Nationale Raad (PNR) en expert wat betreft het Jeruzalem-vraagstuk, dr. Moshe Amirav, adviseur van oud-premier Barak en professor aan de Universiteit van Jeruzalem, en Walid Salem, vredesactivist en directeur Panorama Jeruzalem.

Nieuwe lobby tegen kernwapens

Op 5 juli bezoekt de burgemeester van Hiroshima, Dhr. Tadatoshi Akiba, het IKV-kantoor. Mient Jan Faber licht de ervaringen toe die het IKV opdeed tijdens de grote campagnes tegen kernwapens in de jaren tachtig. Tijdens een bijeenkomst in het Haagse stadhuis maakt het IKV haar plannen bekend om een lobby te starten tegen de proliferatie van kernwapens. Het IKV steunt de handtekeningactie van kerken en kerkelijke vredesgroepen uit Den Haag.

De enclave Srebrenica

Op 11 juli 2006 is het 11 jaar geleden dat de enclave Srebrenica viel. De herdenkingsbijeenkomst die samen met Bosnische Nederlanders en andere solidariteitsgroepen wordt gehouden op het Plein in Den Haag, telt ruim 100 bezoekers en krijgt veel aandacht van de media.

Vredesweek 2006

Van 16 tot 24 september vindt de landelijke Vredesweek plaats. Het thema luidt; 'De ander dat ben jij'. Het IKV produceert een vredeskrant voor gebruik in lokale vredesgroepen. De krant heeft een oplage van 25.000 en wordt in kerken en bibliotheken verspreid. Daarnaast verzorgt het IKV de distributie van de Liturgiekrant in protestantse kringen en de Oud-Katholieke kerk. Die krant wordt samen met Pax Christi en liturgiegroep Heeswijk gemaakt. Voor basis- en middelbare scholen is er speciaal lesmateriaal, waarvan velen gebruik maken. De Vredesweek ontvangt veel publiciteit in kerkelijke, lokale en landelijke media en dat heeft ook een positieve uitwerking op de publiciteit van plaatselijke vredesgroepen.

Feest van herkenning

Op tal van bijeenkomsten wordt het thema 'De ander dat ben jij' verder uitgediept. Bij vier manifestaties treedt het IKV op als organisator, maar bij vele tientallen andere fungeert het ondersteunende campagnemateriaal van de Vredesweek als voornaamste stimulans.

Vredesfabriek

Van vrijdag 15 tot zondag 24 september staat de interactieve tentoonstelling 'de Vredesfabriek' in de Vlaardingse Eyup Sultan Moskee opgesteld. Ruim 600 kinderen en 200 volwassenen bezoeken de tentoonstelling. De fabriek bestaat uit tientallen aansprekende apparaten met zeer rake namen; zoals de tolerantimeter, de geweldschijf, de vooroordelenbalans, de zondebokmolen, de vrijheidszoeker, de machtssorteerder, de conflictrol, de spijtbuis, de leugendetector, de oorlogsverkenner, de tijdmachine en het monumentenwiel.

Openingsbijeenkomst

Zaterdag 16 september vindt de officiële opening van de Vredesweek plaats op het Albeda College in Vlaardingen. Piet Boekhoud (CDA), Mellouki Cadat (GroenLinks), de Palestijnse bisschop Chacour en Haci Karacaer (voorheen Milli Görus) gaan met elkaar en het publiek in debat over wat burgers, beleidsmakers en uitvoerders concreet kunnen bijdragen aan een inclusieve samenleving en meer dialoog. Workshops, muziek en cabaret met Jetty Mathurin zijn inbegrepen.

Steden-debatten

Op dinsdag 19 september houdt het IKV, met debatcentrum Tumult en Pax Christi, een avond getiteld 'De ander, dat ben jij - Een onderzoek naar onszelf' met Jozien Blok, hoogleraar oude geschiedenis en antieke cultuur aan de Universiteit Utrecht als inleider. Op woensdag

vindt een debat plaats, in samenwerking met de interreligieuze projectgroep 'Geloven in Zoetermeer', over de vraag hoe Zoetermeeders met elkaar samen leven. Het motto van het debat is 'Stop segregatie'. Verder nemen verschillende Nederlandse sprekers deel aan de week en een aantal buitenlandse vredes-activisten uit de Kaukasus en Irak; allemaal op uitnodiging van het IKV.

Planet Peace

Donderdag 21 september is door de Verenigde Naties aangewezen als internationale Dag voor de Vrede. Samen met organisaties verbonden aan het netwerk People Building Peace, zet het IKV een spetterend programma neer aan het strand van Scheveningen. Met als hoogtepunt een scherp debat tussen Femke Halsema (GroenLinks) en Marco Pastors (EénNL en Leefbaar Rotterdam). Op Planet Peace wordt het digitale spel 'De Ander Dat Ben JIJ!' gelanceerd.

Vrede van Utrechtleding

Op zaterdag 23 september verzorgt het IKV, samen met debatcentrum Tumult, Pax Christi Nederland en de Vrede van Utrecht, de allereerste Vrede van Utrecht-lezing. Sprekers zijn de bekende Franse filosoof Bernard-Henri Lévy en Jiri Dienstbier, oud-minister van Buitenlandse Zaken van Tjechoslowakije en voormalig Charta '77 woordvoerder.

Ramadan Festival

Zondag 24 september staat het Ramadan Festival in Amsterdam in het teken van vrede. Het IKV verleent op die dag medewerking aan het openingsprogramma; door aan het eind van de Vredesweek het 'vredesstokje' door te geven aan het begin van de Ramadan.

Benefietavond voor Kosovo

Op 14 november, acht dagen voor de Tweede Kamerverkiezingen houdt het IKV samen met Muzikanten zonder Grenzen een benefietavond voor Kosovo. Naast diverse optredens vindt er ook een politiek debat plaats met de buitenlandwoordvoerders van GroenLinks en VVD; Mariko Peters en Arend-Jan Boekestijn.

Avond van de Bom

Op 23 november 2006, vijftintig jaar na de grote demonstratie in Amsterdam, zendt de NPS 'De Avond van de Bom' uit. Het IKV nodigt hiervoor veel mensen uit haar achterban uit. Het programma is niet alleen de moeite waard, maar ook een feest van herkenning voor diegenen die destijds deze demonstratie meemaakten.

Dreiging van terrorisme 'bestrijding'

Op 25 november houdt het IKV, samen met het Nederlands Helsinki Comité, het publieksdebat 'De dreiging van terrorisme (bestrijding) voor de Nederlandse en Marokkaanse democratie' in Felix Meritis Amsterdam. Met medewerking van onder andere Beatrice de Graaf (Universiteit van Utrecht) en Fred Teeven (VVD).

Kosovo simulatiespel

De media besteden veel aandacht aan de onderhandelingen over de status van Kosovo. Daarom zet het IKV een simulatiespel op, waarbij Nederlandse jongeren optreden als onderhandelaars. Servische en Kosovaarse jongeren van het *Our Future Netwerk* gaven advies over dit onderwerp en twee van hen zijn als waarnemers aanwezig. De radioreportage wordt in de eerste week van december op Radio 1 uitgezonden.

Financiën

Financieel verslag

1. INLEIDING

Bijgaand treft u de jaarrekening van de Stichting Beheer IKV over het jaar 2006 aan.

Het Interkerkelijk Vredesberaad (IKV) houdt zich in opdracht van de Nederlandse kerken bezig met het bevorderen van politieke oplossingen voor crisis- en oorlogssituaties. Hiertoe worden projecten opgezet, bij voorkeur met lokale partners, en worden de samenleving in het algemeen en de kerken in het bijzonder uitgenodigd tot participatie en stellingname. Het IKV implementeert zijn programma's in Zuidoost-Europa, de Kaukasus, Noord-Afrika en het Midden-Oosten, maar ook op de Molukken en het conflict rond Kasjmir. Daarnaast richt het IKV zich op de civiele integratie van Europa. Teneinde zijn doelstelling(en) te realiseren worden zowel eigen activiteiten uitgevoerd als partners ter plaatse ondersteund.

De kerken gaven het beraad vrijheid naar eigen inzicht aan deze opdracht vorm te geven. Het beraad doet zijnerzijds regelmatig verslag van zijn werkzaamheden aan de kerken. Aangezien het beraad geen rechtspersoonlijkheid bezat, was het beheer ondergebracht in de Stichting beheer IKV. De bestuurlijke verantwoordelijkheid voor beleid en beheer berustte bij het dagelijks bestuur.

In april 2006 is deze bestuursstructuur formeel gewijzigd en in de statuten vastgelegd. Beraad en dagelijks bestuur zijn samengevoegd tot één bestuur, met acht kerkelijke en vijf kwaliteitszetels, dat de eindverantwoordelijkheid heeft voor het beleid. De beleidsvoorbereiding en dagelijkse uitvoering van het beleid berust bij de directeur, die tevens lid van het bestuur is.

Daarnaast is er een Raad van Toezicht opgericht die toezicht houdt op het algemeen beleid, de identiteit van het IKV bewaakt en de effectieve inzet van mensen en middelen beoordeelt.

De naam van Stichting beheer IKV is gewijzigd in Stichting IKV.

In het voorjaar 2006 hebben het IKV en Pax Christi de Stichting Samenwerkingsverband IKV Pax Christi opgericht die tot doel heeft om in hun opdracht vredesprogramma's uit te voeren. Met het oprichten van deze werkorganisatie beogen IKV en Pax Christi het kwaliteit van het vredeswerk te verbeteren; de impact op de politieke besluitvorming inzake vredes- en veiligheidsvraagstukken te vergroten;

- meer zichtbaarheid in de Nederlandse samenleving en een bredere betrokkenheid van de achterban en in kerken te realiseren;
- de kennispositie te versterken door het bundelen van deskundigheid en onderzoekscapaciteit;
- het verbreden van de financiële basis.

IKV en Pax Christi behouden hun eigen identiteit en blijven onder eigenverantwoordelijkheid activiteiten ondernemen. Voor het IKV liggen deze activiteiten met name op het terrein van:

- het ontwikkelen van een vredesvisie op relevante politieke en maatschappelijke thema's;
- het voeren van overleg en dialoog met de deelnemende kerken;
- het verdiepen van de oecumenische identiteit;
- het onderhouden van de oecumenische relaties.

De nieuwe werkorganisatie IKV Pax Christi is per 1 januari 2007 operationeel geworden.

2. OPZET VAN DE JAARREKENING 2006

De jaarrekening 2006 is ingericht volgens de richtlijn verslaggeving fondsenwervende instellingen en de inrichtingseisen van het

Centraal Bureau Fondsenwerving (CBF), waarvan IKV in december 2006 het keurmerk heeft ontvangen.

De huidige opzet van de rekening van baten en lasten verschaft inzicht in de opbrengsten en (in)directe verwervingskosten van eigen fondsenwerving. Eveneens wordt middels de in 2006 gehanteerde opzet zichtbaar aan welke doelstellingen het IKV, fondsen heeft besteed.

In de jaarrekening 2006 is een kasstroomoverzicht opgenomen. Dit overzicht biedt inzicht in de feitelijke geldstromen die gedurende 2006 het IKV binnen zijn gekomen en uit zijn gegaan.

In de toelichting op de uitvoeringskosten worden de kosten gelieerd aan eigen activiteiten en de uitvoeringskosten van de organisatie, weergegeven in besteding naar doelstellingen.

Als bijlage op de jaarrekening vindt u de realisatie 2006 naar doelstellingen en baten per project en de realisatie naar medewerkers (in dagen) per project.

3. GANG VAN ZAKEN GEDURENDE HET BOEKJAAR

Activiteiten

Het IKV heeft in 2006 zijn programma en partnerbestand in Zuidoost-Europa geëvalueerd in nauwe samenspraak met haar partners gedurende de partnerconsultatie. De evaluatie resulteerde in een verscherpte geografische focus en thematische prioriteitsstelling. De geografische focus zal de komende jaren gericht zijn op Servië, Kosovo en Bosnië-Herzegovina. De prioritaire thema's zijn vooral minderheidsrechten, interetnische en interreligieuze dialoog, waarheidsvinding en gender.

Ook het programma in de Kaukasus onderging een strategische heroriëntatie die zich in eerste instantie vooral richtte op Georgië. Op basis van diverse bezoeken aan de regio heeft het IKV zijn partnerbestand verrijkt en een portfolio opgebouwd van diverse kleinschalige initia-

tieven die zich ondermeer richten op het conflict met Zuid-Ossetië. De overige regio's binnen het Kaukasus programma zullen de komende jaren een soortgelijke strategische evaluatie ondergaan die moeten leiden tot meer focus en politieke impact van onze programma's en partners.

Het Midden-Oostenprogramma richtte zich in 2006 onvermijdelijk op de twee conflictgebieden in deze regio: het Israëliisch-Arabisch conflict en het Irak. In Israël en Palestina blijft het IKV zich richten op het bevorderen van dialoog en begrip tussen relevante politieke actoren. In Irak blijft het IKV haar partners ondersteunen in zeer moeilijke omstandigheden. Daarnaast verkende IKV samen met Pax Christi de achtergronden van het nucleaire programma in Iran. Ook continueerde het IKV zijn uitwisselingsprogramma tussen Nederlandse en Marokkaanse scholen waarmee het bijdraagt aan een betekenisvolle dialoog tussen deze twee samenlevingen. De oorlog in Libanon illustreerde de complexiteit en samenhang van de vele problemen in het Midden-Oosten en onderstreept het belang van regionale samenwerking en het ontwikkelen van een samenhangende politieke visie op de gehele regio.

In Kasjmir blijft IKV samen met haar partners werken aan dialoog tussen partijen aan beide zijden van grens. Nieuwe partnerrelaties worden verkend en de relaties met het Europese Parlement en de Europese Unie zijn versterkt. In de Molukken steunt het IKV het lokale vredesforum Baku Bae en draagt zo bij aan het verzoening en vredesopbouw.

In Nederland draagt het IKV actief bij aan het maatschappelijk debat over vrede en veiligheid. In de vredesweek stond onder het motto 'De Ander, Dat Ben JIJ' de gespannen verhoudingen binnen de Nederlandse samenleving centraal. Zondermeer verheugend is de participatie van veel jonge mensen in diverse jongerenprogramma's.

Het jaar 2000 werd afgesloten met een succesvolle en drukbezochte publieksbijeenkomst

naar aanleiding van 40 jaar IKV. Tijdens de dag kwam ook de jubileumuitgave IKV 1966-2006: Veertig jaar mobiliseren voor vrede uit.

4. INTERNE ORGANISATIE

De herziening van de bestuursstructuur is in 2006 afgerond. Zie voor verdere toelichting de inleiding. Intern zijn er diverse professionaliseringstrajecten in gang gezet. Deze zullen zeker ook binnen het samenwerkingsverband IKV Pax Christi worden voortgezet.

Samenwerking

In 2006 is het formele besluit tot oprichting van het samenwerkingsverband IKV Pax Christi genomen. De IKV heeft het strategisch meerjarenplan 2007 – 2010 voor IKV Pax Christi goedgekeurd.

Personeel

Het aantal personeelsleden nam in 2006 licht toe van 21 naar 22 personeelsleden; beide uitgedrukt in voltijds arbeidsplaatsen. De stijging hield mede verband met alle voorbereidingen voor de samenwerking met Pax Christi.

5. DE TOESTAND PER BALANSDATUM

De totale baten beschikbaar voor de doelstelling zijn EUR 3.115.020,- en zijn licht gedaald in vergelijking met de totale baten 2005. Dit wordt veroorzaakt door een afname in de post subsidies van overheden en anderen. Dit wordt gedeeltelijk gecompenseerd door een stijging van de opbrengst van de gezamenlijke actie met Wilde Ganzen, zoals gehouden gedurende de Vredesweek, in vergelijking met de opbrengst zoals deze werd gerealiseerd in 2005. De baten eigen fondsenwerving zijn in 2006 op een hoger niveau als 2005 gekomen.

De totale bestedingen gedurende 2006 bedragen EUR 3.028.724 en zijn ten opzichte van 2005 met 3,6% afgenomen. De bestedingen van de instellingsubsidie van

EUR 4.150.000,- van het Ministerie van Buitenlandse Zaken voor de periode 2003-2006 liggen goed op koers: gedurende de periode 1 januari 2003 tot en met 31 december 2006 is een bedrag van EUR 4.117.292,- uitgegeven. Per saldo resteert er EUR 32.708,- waarvoor al verplichtingen bestaan begin 2007.

De negatieve kasstroom per balansdatum van EUR 153.197,- is voornamelijk terug te voeren op een afname van de schulden.

Aan de bestemmingsreserves Organisatievernieuwing en Professionalisering is in 2006 EUR 85.949 onttrokken voor een onderzoek naar de administratieve organisatie en het inzetten van interim professionals in de aanloop naar de samenwerking met Pax Christi. Er zijn tevens een aantal bestemmingsfondsen gevormd met als doel de in 2006 geworven fondsen in 2007 aan projecten te besteden. Per saldo betekent dit dat in 2006 een bedrag van EUR 170.139,- kan worden toegevoegd aan de werkreserve, in overeenstemming met het in 2002 ingezette beleid om te streven naar een werkreserve van tenminste vijftig procent van de beheerslasten. Momenteel bedraagt de werkreserve EUR 643.509,-. In 2006 bedroegen de beheerslasten EUR 1.544.102, oftewel bedraagt de werkreserve per 31 december 2006 41,7% van de beheerslasten 2006.

6. VOORUITZICHTEN

Per 1 januari 2007 gaat het samenwerkingsverband IKV Pax Christi van start. Het Interkerkelijk Vredesberaad blijft bestaan en zal een vitale functie vervullen onder meer door het bewaken van de missie en identiteit, door een actieve bijdrage aan visieontwikkeling en door het versterken van de betrokkenheid van de oecumenische achterban.

Jan Gruiters
Directeur Stichting IKV
april 2007

Stichting beheer IKV

Balans per 31 december 2005 in EURO

ACTIVA		2006	2005
1	Materiële vaste activa		
	- bedrijfsmiddelen		
	gebouw	102.493	110.056
	inventaris	27.010	37.150
		<u>129.503</u>	<u>147.206</u>
2	Vorderingen	481.249	459.505
3	Liquide middelen	899.658	1.052.855
	Totaal	<u><u>1.510.410</u></u>	<u><u>1.659.566</u></u>
PASSIVA		2006	2005
4	Eigen vermogen		
	- besteedbaar vermogen		
	werkreserve	643.509	473.370
	bestemmingsreserves	0	85.949
		<u>643.509</u>	<u>559.319</u>
	- vastgelegd vermogen		
	bestemmingsfondsen	194.256	182.005
	fonds activa bedrijfsvoering	27.010	37.150
		<u>221.266</u>	<u>219.155</u>
5	Vorzieningen	0	32.020
6	Langlopende schulden		
	participatielening o/g	113.445	136.134
	uitgelote, nog niet betaalde participatiebewijzen	38.085	56.535
	te betalen rente lening	65.395	72.366
		<u>216.925</u>	<u>265.035</u>
7	Kortlopende schulden		
	projecten	80.957	141.397
	nog te betalen/vooruitontvangen posten	347.754	442.641
		<u>428.710</u>	<u>584.037</u>
	Totaal	<u><u>1.510.410</u></u>	<u><u>1.659.566</u></u>

Stichting beheer IKV

Rekening van baten en lasten per 31 december 2005 in Euro's

	Realisatie 2006	Begroting 2006	Realisatie 2005
1 Baten eigen fondsenwerving			
giften en donaties	130.348	115.000	114.061
nalatenschappen	13.021	10.000	17.494
Totaal baten uit eigen fondsenwerving	143.369	125.000	131.555
Kosten eigen fondsenwerving			
(in)directe verwervingskosten	18.529	21.150	19.310
uitvoeringskosten fondsenwerving	2.930	6.061	2.665
Totaal kosten eigen fondsenwerving	21.459	27.211	21.975
in % van de baten uit eigen fondsenwerving	15%	22%	17%
2 Netto Baten	121.910	97.789	109.580
3 Resultaat verkoop publicaties			
Netto-omzet	29.994	35.000	42.557
Kostprijs	19.351	16.000	23.619
Uitvoeringskosten eigen organisatie	14.747	13.819	13.414
Totaal resultaat verkoop publicaties	-4.103	5.181	5.524
4 Totaal eigen fondsenwerving	<u>117.807</u>	<u>102.970</u>	<u>115.104</u>
5 Aandeel in gezamenlijke acties	113.948	85.793	114.768
6 Beschikbaar uit fondsenwerving	<u>231.756</u>	<u>188.763</u>	<u>229.872</u>
7 Subsidies van overheden en anderen	2.832.343	2.872.110	3.043.151
8 Overige baten (incl. interest)	50.921	15.000	15.239
9 Beschikbaar voor doelstelling	<u>3.115.020</u>	<u>3.075.873</u>	<u>3.288.261</u>
	Realisatie 2006	Begroting 2006	Realisatie 2005
10 Besteed aan doelstelling			
Conflictpreventie			
- eigen activiteiten	378.279	374.668	202.026
- verstrekte subsidies	104.405	79.920	98.206
- uitvoeringskosten	72.840	60.258	60.156
	555.523	514.846	360.388 ▶

Internationale presentie en protectie				
- eigen activiteiten	224.712	223.335	274.290	
- verstrekte subsidies	68.209	59.539	77.024	
- uitvoeringskosten	57.702	46.892	54.985	
	350.623	329.766		406.299
Democratisering en gemeen- schapsopbouw				
- eigen activiteiten	357.386	313.767	344.705	
- verstrekte subsidies	406.411	634.325	639.424	
- uitvoeringskosten	92.546	70.807	94.895	
	856.343	1.018.899		1.079.024
Harmonisering inter-etnische relaties				
- eigen activiteiten	255.226	248.697	206.923	
- verstrekte subsidies	334.880	337.251	413.061	
- uitvoeringskosten	69.550	47.104	51.144	
	659.655	633.052		671.128
Positieverbetering van vrouwen in conflict				
- eigen activiteiten	92.276	59.843	60.382	
- verstrekte subsidies	54.760	61.600	128.362	
- uitvoeringskosten	27.127	15.461	18.800	
	174.162	136.904		207.544
Verzoening door religie				
- eigen activiteiten	185.413	182.957	98.457	
- verstrekte subsidies	57.853	76.150	31.636	
- uitvoeringskosten	43.729	35.146	18.590	
	286.995	294.253		148.683
Mondialisering van het onderwijs over vredesvraagstukken				
- eigen activiteiten	84.257	91.763	195.689	
- verstrekte subsidies	41.800	45.647	39.111	
- uitvoeringskosten	19.365	16.636	33.815	
	145.423	154.046		268.615
Totaal besteed aan doelstelling	3.028.724	3.081.766		3.141.681
11 Overschot/Tekort	86.295	-5.893		146.580
12 Het overschot is toegevoegd aan:				
- werkreserve	170.139	36.956	41.957	
- fonds activa bedrijfsvoering	-10.140		-2.718	
- bestemmingsfonds kerstmailing 2005	-61		16.387	
- bestemmingsfonds WG actie 2005	-73.665		105.954	
- bestemmingsfonds WG actie 2006	123.967		0	
- bestemmingsfonds personeelsfonds	-37.996		0	
- bestemmingsreserve Organisatie- vernieuwing	-63.633		0	
- bestemmingsreserve Professionalisering	-22.316	-42.849	-15.000	
	86.295	-5.893		146.580

Accountantsverklaring

Wij hebben de in dit verslag opgenomen jaarrekening 2006 van Stichting IKV te Den Haag bestaande uit de balans per 31 december 2006 en de rekening van baten en lasten over 2006 met de toelichting gecontroleerd.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur van de stichting is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving, in het bijzonder de Richtlijn voor de jaarverslaggeving 650 "Fondsenwervende instellingen". Deze verantwoordelijkheid omvat onder meer: het ontwerpen, invoeren en in stand houden van een intern beheersingssysteem relevant voor het opmaken van en getrouw weergeven in de jaarrekening van vermogen en resultaat, zodanig dat deze geen afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten bevat, het kiezen en toepassen van aanvaardbare grondslagen voor financiële verslaggeving en het maken van schattingen die onder de gegeven omstandigheden redelijk zijn.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht. Dienovereenkomstig zijn wij verplicht te voldoen aan de voor ons geldende gedragsnormen en zijn wij gehouden onze controle zodanig te plannen en uit te voeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De keuze van de uit te voeren werkzaamheden is afhankelijk van de professionele oordeelsvorming van de accountant, waaronder begrepen zijn beoordeling van de risico's van afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten. In die beoordeling neemt de accountant in aanmerking het voor het opmaken van en getrouw weergeven in de jaarrekening van vermogen en resultaat relevante interne beheersingssysteem, teneinde een verantwoorde keuze te kunnen maken van de controlewerkzaamheden die onder de gegeven omstandigheden adequaat zijn maar die niet tot doel hebben een oordeel te geven over de effectiviteit van het interne beheersingssysteem van de entiteit. Tevens omvat een controle onder meer een evaluatie van de aanvaardbaarheid van de toegepaste grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van schattingen die het bestuur van de stichting heeft gemaakt, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van de Stichting IKV te Den Haag per 31 december 2006 en van het resultaat over 2006 in overeenstemming met de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving, in het bijzonder de Richtlijn voor de jaarverslaggeving 650 voor "Fondsenwervende instellingen".

Amsterdam, 9 mei 2007

Dubois & Co. Registeraccountants

C. Offerman J.J.M. Huijbregts

Samenwerkingsverbanden

Het IKV werkt met veel organisaties in binnen- en buitenland samen. De aard van de samenwerking kan divers zijn. Sommige zijn adviserend aan het IKV, andere ontvangen juist advies en/of financiële middelen van het IKV.

Tot de vaste kern van organisaties, die ook als lid of als waarnemer in het bestuur van het IKV vertegenwoordigd zijn, behoren:

Algemene Doopsgezinde Sociëteit (ADS)
Evangelische Broedergemeente (EBG)
Oud-Katholieke Kerk
Protestantse Kerk in Nederland (PKN)
Remonstrantse Broederschap
Rooms-Katholieke Kerk (RKK)

Als waarnemer:

Basisbeweging Nederland
Raad van Kerken in Nederland (RvK)

Daarnaast heeft het IKV een viertal strategische samenwerkingspartners:

HIVOS
ICCO
Pax Christi
Press Now

Voorts onderhoudt het IKV contacten met organisaties die donor zijn van het IKV, zoals:

Konferentie Nederlandse Religieuzen
Ministerie van Buitenlandse Zaken
NCDO
NOVIB
VSB-fonds
Wilde Ganzen

Organisaties en netwerken waarvan het IKV lid is:

United Civilians for Peace (UCP)
European Centre for Conflict Prevention (ECCP)

Ook zijn er collega organisaties met welke goede banden onderhouden worden en waarmee in 2006 is samengewerkt:

Levensbeschouwelijke organisaties:

Amersfoorts Platform voor levensbeschouwingen en religies

Geloven in Zoetermeer
Haags Interkerkelijk Vredeswerk (HIVW)
Interreligieus Platform Breda
Justitia et Pax
Kerkinactie
Kerk & Vrede
Kerk en Wereld
Oikos
Pax Christi
Stichting Religieuzen Tegen Vrouwenhandel
Stichting Interreligieuze Dialoog Nijmegen
Organisaties voor mondiale vraagstukken en vredesorganisaties:
Centrum voor Ontwikkelingssamenwerking Nederland
Nederlands Expertisecentrum Alternatieven voor Geweld (NEAG)
People Building Peace (PBP)
Platform voor een Cultuur van Vrede en Geweldloosheid
Platform Vredescultuur
Politiek Comité Stari Most (PCSM)
Vredesplatform Montfoort

Debatcentra, organisatiebureaus, media:

Booz
Debatcentrum de Balie, Amsterdam
Debatcentrum Tumult, Utrecht
Mex-it
Partizan Publik

Onderwijs- en onderzoeksinstituten:

Academic Training Association
Alice O
Clingendael
Gender Concerns International
In-Spe, Arnhem
Institute for the Study of Islam in the Modern World
Institute of Social Studies/SCHOLAS
Junior Planet
Nederlandse Katholieke Schoolraad (NSKR)
Surfnet

Universiteit van Amsterdam
Universiteit Utrecht
Vrije Universiteit Amsterdam

2 College West, Tilburg

Christelijk Lyceum, Zeist
Gerardus Majella Mavo, Utrecht
Katholieke Scholengemeenschap Etten-Leur
Mill Hill College, Goirle
D'Oultremontcollege, Drunen
Newman College, Breda
Onze Lieve Vrouwe Lyceum, Breda
Scholengemeenschap Schoonoord, Zeist
Stedelijk Lyceum, Enschede
Vader Rijn College, Utrecht
Vlaardingse Openbare Scholengemeenschap, Vlaardingen

Diversen:

Advocaten Zonder Grenzen Nederland
Alfred Mozer Stichting (PvdA)
Club van 2000
Herinneringscentrum Kamp Westerbork
Kontakt der Continenten
Musicians Without Borders
OneWorld
Stichting Duurzame Solidariteit (GroenLinks)
Vluchtelingenwerk Nederland

Migranten- en belangenorganisaties:

Bosnië Herzegovina Platform (BiH Platform)
Bosnische Platform voor Jongeren
Forum, instituut voor multiculturele ontwikkeling
Iraqi Union for Human Rights in the Netherlands
Indonesia House
Stichting Comité Help Molukken in Nood
Stichting Islam en Burgerschap

Gemeentelijke samenwerking:

Gemeente Eindhoven
Gemeente Heumen
Gemeente Leidschendam-Voorburg
Gemeente Steenwijkerland
Gemeente Vlist
Gemeente Winschoten
Gemeente Zwolle
Platform Europese Stedenbanden
VNG internationaal

DE BUITENLANDSE ORGANISATIES WAARMEE

SAMENGEWERKT IS IN 2006, ZIJN:

Boven regionaal:

- 1 Conference on Christian Approaches to Defence and Disarmament (CCADD)
- 2 Helsinki Citizens' Assembly

- 3 International Helsinki Federation (IHF)
- 4 International Crisis Group (ICG)
- 5 Centre for Peace, Non-Violence and Human Rights
- 6 Charles University Prague
- 7 ESI

ZUIDOOST EUROOPA:

Bosnië-Herzegovina:

- 1 Forum of Tuzla Citizens (FTC)
- 2 Forum of Srebrenica Citizens
- 3 Potocari Memorial Centre
- 4 Helsinki Citizens' Assembly Banja Luka (hCa Banja Luka)
- 5 Helsinki Citizens' Assembly Tuzla (hCa Tuzla)
- 6 Network Women of Bosnia Be Seen Be Heard
- 7 Helsinki Committee for Human Rights RS
- 8 Mothers of enclaves Zepa and Srebrenica
- 9 New Hope
- 10 Youth Theatre Tuzla (DRAFT)
- 11 Srebrenica '99
- 12 Srebrenica Documentation and Information Centre (SDIC)
- 13 Tuzla Agency for Local Development Initiatives (TALDI)
- 14 Working Group Srebrenica – The Netherlands
- 15 Feniks Centre
- 16 Leptir
- 17 Srebrenica Youth Council
- 18 Vive Zene Tuzla
- 19 Women of Srebrenica – Tuzla
- 20 Youth Centre Srebrenica
- 21 Municipal and University Library Tuzla
- 22 Municipality Banja Luka
- 23 Municipality Fojnica
- 24 Municipality Prijedor
- 25 Municipality Srebrenica
- 26 Municipality Tuzla
- 27 Gymnasium "Mesa Selimovic" Tuzla
- 28 Gymnasium Banja Luka
- 29 Gymnasium Bijeljina
- 30 Gymnasium Brcko
- 31 Gymnasium Dobrinja Sarajevo
- 32 School Fojnica
- 33 Electrotechnical School Tuzla
- 34 Leonarda Banker School, Tuzla
- 35 Public Primary School Solina
- 36 Federal Ministry Social Policy of Displaced Persons and Refugees
- 37 Office of the High Representative Sarajevo
- 38 Office of the High Representative Srebrenica/Bratunac

- 39 Office of the High Representative Travnik
- 40 Office of the High Representative Tuzla
- 41 OSCE Sarajevo
- 42 OSCE Srebrenica/Bratunac
- 43 OSCE Travnik
- 44 UNDP Sarajevo

Kroatië:

- 1 Proni Center for Social Education (PRONI) – Klina
- 2 Proni Center for Social Education (PRONI) – Glina
- 3 Association for Peace and Human Rights
- 4 Centre for Entrepreneurship Osijek
- 5 Centre for Peace, Non-Violence and Human Rights Osijek
- 6 Croatian Helsinki Committee, Zagreb
- 7 Euro Region Drava-Sava-Danube
- 8 Croatian Institute for Local Self-Government (HILS) Osijek
- 9 Local Democracy Embassy Osijek
- 10 OGI (Organization for Civil Initiative)
- 11 Osijek University (various faculties)
- 12 Peace Group “Oaza” Beli Manastir
- 13 Zupanija Osijek-Baranja
- 14 Zupanija Vukovar-Srijem
- 15 Zupanija Sisak
- 16 Zupanija Zader-Knin
- 17 Various youth centers
- 18 Various self-organisations of returnees

Servië en Montenegro en Kosovo:

- 1 Fractal
- 2 OSCE Mission
- 3 KFor
- 4 Community Building Mitrovica (CBM) Integra
- 5 Association of the Blind in Mitrovica, North and South
- 6 Cimic
- 7 Citizens Initiative Mitrovica
- 8 Football club Trepca '89 in Mitrovica
- 9 Forum of Kosovar Women in Mitrovica
- 10 Kosovo Women's Initiative
- 11 NGO Assembly Kosovo
- 12 Radio Contact Plus in Mitrovica
- 13 Radio Mitrovica
- 14 Roma community in Leposavic
- 15 The Forum Prishtina
- 16 Theatre group “Show Messelation” in Mitrovica
- 17 TV Mitrovica 1
- 18 Women organisation “Jeta e Gruas”, Skenderaj
- 19 Women organisation “The Center for Protection of Women and Children” in Skenderaj

- 20 Youth NGO “Spektar” in Zubin Potok
- 21 Youth NGO “ZRAK” in Mitrovica
- 22 “Prehja” Skenderaj
- 23 “Me dore ne zemer”, Youth NGO, Mitrovica
- 24 “Youth Initiative Mitrovica”, North Mitrovica
- 25 “Jelena Anzujska”, NGO in the North Mitrovica
- 26 “Ljudi Misije dobre volje”, NGO in the North Mitrovica
- 27 Caritas Kosovo, Mitrovica
- 28 “Pellumbat e paqes”, Mitrovica
- 29 Kosovo Nansen Dialogue
- 30 “Ardhmeria pa kufi”, youth NGO in the South
- 31 KIP Kosovo Initiative Programme
- 32 Danish refugee Council
- 33 Danish Production school
- 34 RTV Mitrovica
- 35 Cultural center
- 36 “Paqedashesit”
- 37 Hendicos, North and South
- 38 Municipality of Mitrovica (South)
- 39 Municipality of Skenderaj
- 40 Municipality of Leposavic
- 41 Municipality of Vushtrri
- 42 UNMIK-Justice department
- 43 Primary school “Kodra Minatora” in Albanian enclave
- 44 Primary school “Meto Bajraktari” in Mitrovica
- 45 Gymnasium in North th Mitrovica
- 46 Gymnasium South Mitrovica

Macedonië:

- 1 Inter-ethnic Project Gostivar (IPG)
- 2 Inter-ethnic Project Kumanovo (IPK)
- 3 Macedonian Helsinki Committee
- 4 Antico Gostivar (Women Organisation)
- 5 Arhierejsko Namesnistvo Gostivar (Macedonisch-Orthodoxe Kerk Gostivar)
- 6 ASNOM (Cultural House Gostivar)
- 7 Association for Democratic Initiatives (ADI)
- 8 Athletic club – Gostivar
- 9 Citizen association for dignity of marginalized people “Humanity” Kumanovo
- 10 Citizen information center- Kumanovo
- 11 Citizen information center- Lipkovo
- 12 Center of Culture “Trajko Prokopiev” Kumanovo
- 13 Chess club – Gostivar
- 14 Center for Institutional Development (CIRA) –Skopje
- 15 Draudacum (Organisation of Albanian Painters Gostivar)
- 16 ESA (Enterprise Support Agency)
- 17 Foundation Open Society Institute Macedonia

- 18 Future (Cultural Youth Organisation Gostivar)
- 19 HOPS (Healthy Options Project Skopje, expert organisation on drugs harm reduction)
- 20 ITC Gostivar (Informatics Center Gostivar)
- 21 Macedonian red cross-Gostivar
- 22 Macedonian state archive – Skopje
- 23 Mountaineering Association “Kozjak” Kumanovo
- 24 Muftinia e Bashkesise Islame Gostivar (Islamic Community Gostivar)
- 25 Nansen Dialogue Center (NDC)
- 26 Centre for development Cooperation “Form Syd” Balkans (Former PRONI Project) Skopje
- 27 No Border Center Orthodox Church
- 28 Peace Corps Macedonia
- 29 Radio Gostivar –local radio station
- 30 TV2 Gostivar (local TV station in Albanian language)
- 31 Women Center Kumanovo (network of 12 women NGO’s)
- 32 Women Multi-ethnic association “LJINDA” Kumanovo

Regionaal:

- 1 Citizens’ Pact for South Eastern Europe (CP for SEE)
- 2 Magazine Povratak

ZUIDELIJKE KAUKASUS:

Georgië:

- 1 Helsinki Citizens’ Assembly Georgian National Committee (hCa GNC)
- 2 Association of Internally Displaced Women ‘Consent’

Armenië:

- 1 Helsinki Citizens’ Assembly Armenia (hCa Armenia)
- 2 Helsinki Citizens’ Assembly Vanadzor (hCa Vanadzor)

Azerbeidzjan:

- 1 Helsinki Citizens’ Assembly Azerbaijan (hCa Baku)
- 2 Helsinki Citizens’ Assembly Ganja (hCa Ganja)
- 3 Helsinki Citizens’ Assembly Kazakh (hCa Kazakh)

Niet erkende gebied Nagorno Karabach:

- 1 Helsinki Initiative ‘92

MIDDEN-OOSTEN EN MAGHREB:

Regionaal:

- 1 Middle East Citizens’ Assembly (MECA)
- 2 Helsinki Citizens’ Assembly Turkey (hCA Turkey)
- 3 Freedom House, Jordanië

Irak:

- 1 Iraqi Al-Amal Association (IAA)
- 2 Students League for Human Rights
- 3 Islamic Association for Human Rights
- 4 Awene Newspaper

Israël:

- 1 Peace Now
- 2 Council for Peace and Security
- 3 All for Peace radio (Israeli and Palestinian)
- 4 Genève Initiative
- 5 People’s Voice
- 6 Israeli Forum for Peace

Palestijnse Gebieden:

- 1 Arab Educational Institute (AEI)
- 2 Palestinian Center for the Dissemination of Democracy & Community Development (Panorama Jerusalem)
- 3 Young Fatah
- 4 Panorama Gaza
- 5 PDF
- 6 Al-Masdar
- 7 Al Quds University

Marokko:

- 1 Network Espace Associatif
- 2 Académie régionale de l’éducation et de la formation region de l’oriental
- 3 Telquel Magazine
- 4 Mountada Rihab
- 5 Gemeentelijk Platform van Marokkaanse en Nederlandse Gemeenten voor samenwerking en partnerschap/Plate-forme des municipalités Marocains-Hollandaises pour la coopération et le partenariat
- 6 Lycée Abou Elkheir – Berkane
- 7 Lycée Zerktouni –Jerada
- 8 Lycée Abdelmoumen – Oujda
- 9 Lycée Abdellah Guennoun – Oujda
- 10 Collège Allal al Fassi – Oujda
- 11 Lycée Ibn Khaldoun – Jerada
- 12 Lycée Hassan Ibn Tabit – Zaio

AZIË:

Indonesië:

- 1 Mediagroep Vox Populi
- 2 Baku Bae Peace Movement
- 3 Tim Advokasi untuk Penyelesaian Kasus Ambon (advocacy team voor de casus Ambon)

- 4 Arikal Mahina (de Vrouwenkring)
- 5 Justice and Peace Keuskupan Amboina (vrede en rechtvaardigheid bisdom Ambon)
- 6 Koalisi Pengungsi Maluku (coalitie van Molukse vluchtelingen)
- 7 Lembaga Antar Iman (interreligieus instituut)
- 8 Lembaga Pemberdayaan Anak dan Perempuan (stichting ter bevordering van de empowerment van kinderen en vrouwen)
- 9 Lembaga Membangun Potensi Masyarakat Perkasa (stichting ter versterking van de kansarmen in de samenleving)
- 10 Yayasan Rinamakana Ambon (stichting flikkerend licht Ambon)
- 11 Yayasan Hualopu (humanitaire organisatie)
- 12 Yayasan Ekkaleo

India:

- 1 Jammu & Kashmir Coalition of Civil Society (JKCCS) - Srinagar
- 2 Kashmiri Women's Initiative for Peace and Disarmament (KWIPD)
- 3 Association of Parents of Disappeared Persons (APDP)
- 4 Students' Help Line (SHL)
- 5 Kashmir Lawyers for Human Rights (KLHR)
- 6 Global Witness Film Productions
- 7 J&K High Court Bar Association
- 8 Asia Memorial Foundation (AMF)
- 9 ATHROT
- 10 Kashmir University Srinagar
- 11 Medicins sans Frontieres - Kashmir
- 12 WISCOM Womens' Organisation - Delhi
- 13 The Other Media - Delhi and Bangalore
- 14 The Economist - Delhi
- 15 PIPDFP Pakistan India's People's Forum for Peace and Democracy India (HQ Delhi)
- 16 Diocese of Amritsar
- 17 Diverse media (Kashmir Times, Greater Kashmir, Daily Excelsior)
- 18 Internationale Rode Kruis, Asia Section / Kashmir
- 19 Diplomaten van de Nederlandse Ambassade in New Delhi

Pakistan:

- 1 Truth and Justice Commission Pakistan – Muzaffarabad
- 2 Kashmir Society for Human Rights (KSHR) – Lahore
- 3 OXFAM Pakistan (Lahore)

- 4 PIPDFP Pakistan India's People's Forum for Peace and Democracy Pakistani Chapter (HQ Karachi)
- 5 Kashmir development Foundation KDF – Muzaffarabad
- 6 Institute of Policy Studies - Islamabad
- 7 Pakistan Institute of Labour Education & Research (PILER)
- 8 Pakistan Peace Coalition (PPC)
- 9 Kashmir Institute for International Relations (KIIR) - Islamabad
- 10 Media (Geo TV, The News, DAWN, Kashmir Watch.COM)
- 11 Diplomats (i.a. Royal Netherlands Embassy) in Islamabad
- 12 International Solidarity – Islamabad

Regionaal:

- 1 Kashmir Centre EU Brussels (KC EU) - België
- 2 Kashmir American Council (KAC) Washington DC - Verenigde Staten
- 3 Kashmir Foundation London – Verenigd Koninkrijk
- 4 Asian Federation Against Involuntary Disappearances (AFAD) – Filippijnen
- 5 Evangelischer Entwicklungsdienst (EED) – Duitsland
- 6 Gemeente Ieper (Vredeszaken) – België
- 7 Kashmir International Alliance (KIA) – België
- 8 South Asia Citizens Web (Harsh Kapoor) – Frankrijk
- 9 Amnesty International London – Verenigd Koninkrijk
- 10 Lawyers without Borders Berlin - Duitsland
- 11 European Institute for Asian Studies – België
- 12 Belgian Association for Solidarity with Jammu and Kashmir (BASJAK)

Colofon

INTERKERKELIJK VREDESBERAAD (IKV)

Celebesstraat 60, Postbus 85893, 2508 CN Den Haag

Telefoon 070 350 71 00 Fax: 070 354 26 11

E-mail: ikv@ikv.nl Website: www.ikv.nl

Tekst: IKV Communicatie

Foto's: IKV, IRIN

Vormgeving: RAAK Grafisch Ontwerp

Druk: Van der Weij BV